

anime.

ti postea recusat: Non enim p̄se-
 tia t̄atūmodo spectare satis habz
 discretio si rerū erit? prudentē ip̄a
 metitur. Nihil quidē sublimi⁹ sed
 nihil piculosi⁹ et tentationib⁹ ma-
 gis expositū q̄s ambulare per viā
 affectiōis amozose dū vehemētiā
 in se habet. sic amor vtī .3. d. t. ve-
 hemētissima est passionū Postre-
 mo placet ip̄i discretioni. sobria
 mens et modesta si t̄n sollicita est
 ambulare cū deo suo per viā mā-
 datoz .snoꝝ. et h̄. viā regia a p̄ri-
 bus trita tanq̄ si iumētū sit apud
 deū. tanq̄ p̄tea sit asina quā agi-
 tat iesus in birlm. p̄l. inq̄ placet
 talis q̄dam rudis mens et arida
 terra sine aqua q̄ si reiecto freno
 discretionis quereret ductu p̄prio
 rū affectuū in mirabilib⁹ super se
 per p̄rupta mōtiū cōtēplationis.
 per alta et sublimis sapiētie p̄ de-
 sideria flāmantia quib⁹ accendit
 felicitē quidē si discretiōi sp̄ inhese-
 rit saluare se in monteꝝ illuc despe-
 ctis imis iubilare deo in decacor-
 do psalterio cū cātico i cithara. ⁊
 cū p̄pheta abacuc dicē ex sentētia
 super excelsa mea deducet me vi-
 ctōꝝ in psalmis canētem

Explicit tractatus no-

tabilis de passionibus anime eui-
tus a m̄gro Johē Gerson Anno
M cccc ix tunc cācellario ecclie pa-
risiē

Incipiūt capitula hui⁹

opusculi de mōte cōtēplatiōis

- Q**uā q̄re de materia tam
 alta cōscribit gallice poti⁹
 q̄ latine ⁊ simplicib⁹ ⁊ illit-
 teratis poti⁹ q̄ doctozib⁹
- h** litteratura et magna sciētia
 nō ē oīo cōtēplatiuis necessaria
- i** De duob⁹ hominū generib⁹
 ⁊ q̄ habiliores s̄ ad cōtēploneꝝ
- i** De duobus modis contem-
 plationis. vno in sciētia. alio
 in affectu.
- v** De magna differētia inf. sapi-
 entiam ⁊ sciētiā
- vi** De nullus debeat dici sapiēs
 nisi sit bou⁹
- vii** Quō simplices ⁊ ideote pos-
 sūt puenire ad sapiētiā p̄ ex-
 emplū a fili
- viii** Que sūt opa per q̄ deus p̄-
 fecti⁹ cognoscat
- ix** Cōtinuatio breuis seu epilo-
 gus p̄oīdōꝝ
- x** De amor dei p̄ncipiū est et fi-
 nis vite cōtēplatiue
- xi** De amor mundi p̄mo est re-
 mouēdus
- xii** Qualis sit pena in dimitten-
 do amorem mūdi
- xiii** Quō aliquis possit amittē
 amozē mūdi per exēplū oñdōi
- xiiii** De legē ⁊ audire scōꝝ aut
 sandāꝝ vitas profit ad contē-
 plationem
- xv** De angelozum suffragiis ⁊
 aduersitatib⁹ atq̄ generib⁹ ali

De monte

- quoz hominū p̄speritatez vel aduersitatē habentiū
- xvi** **I**ncipit loq̄ de scala cōtemplatōnis dei cui⁹ tres sūt gradus scz humilis p̄n̄a. loc⁹ secretus cū silētio. fortis p̄seuerantia vt beat⁹ bernard⁹ ponit super Cant. canticl.
- xvij** **Q**uō a labore actie vite incipi debet vita cōtemplatiua
- xvij** **G**ratia singularis aliq̄bus collata/nō est ab omnib⁹ imitanda Et q̄ multi oppositū facientes sūt decepti
- xix** **I**n q̄ consistit p̄fectio vite cōtemplatiue p̄ similitudinē amoris mūdani declarat
- xx** **Q**ualis sit amor dei quē cōtemplatiu⁹ h̄re debet.
- xxi** **D**e sc̄do gradu cōtemplationis et duro cōsiliū ibidē ex̄ntē
- xxij** **I**n q̄li statu sit cōtemplatiuus in sc̄do gradu cōtemplationis
- xxij** **D**e duob⁹ modis silētij et solitudinis
- xxij** **D**e naturali secreto
- xxv** **Q**uō corp⁹ cōtemplatiui debeat ordinari et de impedimētis aduenientib⁹.
- xxvi** **D**isputatio quō vita cōtemplatiua sit p̄ficiua q̄ p̄mo sibi ip̄i
- xxvij** **D**e p̄fectu magno quem cōtemplatiui alijs afferūt
- xxvij** **D**e nō sit supbia tēdē ad vitā cōtemplatiuam ostendit per exemplum **C**lup adiuos
- xxix** **D**e excellētia cōtemplatiui
- xxx** **D**e necessitate gratie dei ip̄i cōtemplatiuo

contemplationis

- xxxi** **Q**ualis anima in cōtemplatione dicitur eleuari super corp⁹ et q̄ dāmō ip̄m deserere q̄ efficit simplex et vnica
- xxxij** **M**emozia libri magistri richardi de sc̄o victore de cōtemplatione
- xxxij** **D**e tertio gradu cōtemplationis. q̄ similitudines quedam naturales
- xxxij** **Q**uō fortis p̄seuerantia necessaria est cōtemplatiuis declarat per exemplū
- xxxv** **D**e impedimētis plurib⁹ ne possit quis montē cōtemplationis ascēdere
- xxxvi** **D**e q̄busdāz adhuc alijs impedimētis in via ista
- xxxvij** **Q**uidā modi meditandi q̄ p̄nt seruari in cōtemplatione
- xxxvij** **D**e mō cōtemplandi quē beat⁹ bernard⁹ tenuit in p̄ncipio
- xxxix** **D**e alio mō meditandi p̄ exemplū medicantis
- xl** **C**ōmēdatio istiusmōi cōtemplatiōis tāq̄ securi utilis q̄ leuis.
- xli** **D**e modo se v̄sitiādi in cōtemplatiōe s̄m istū modū
- xlij** **D**e trib⁹ dei iudicijs an̄ oculos mētis reuocādis pro materia cōtemplationis
- xlij** **Q**uō quidā deficiūt in p̄seuerantia forti q̄ ideo in cōtemplatione modicū p̄ficiūt
- xlij** **Q**uedā imaginatio mōtis cū trib⁹ tabernaculis siue habitacul⁹ scz fidei spei q̄ charitat⁹.
- xlvi** **D**e trib⁹ modis q̄bus gratia dei dēf

Prologus
vniuersalis
sicut de cōtemplatione
vniuersalis

Capitulum
gallie q̄

plurimū tradit
plurimū tradit
vniuersalis
nō potest
tia amplexu
ria ad illū
tineat
in libris
ria p̄fectio
et alio ḡ
nō a beato
richardo de
rib⁹ v̄s. et
t̄is v̄s. et
b⁹ sc̄bē
cus de h̄
sotoib⁹
de mater
s̄mones
cū dicit
d̄go cog
pore q̄ sp̄
q̄ s̄ mūdo
Ioseph

ad sorores.

Prologus in tractatū

domini Johis Gerson cancellarij parisiensis. de contemplatione ex gallico in latinū translātū

Capit. i. **Causa** quare de materia talis alta describitur gallice et simpliciter et illis fratris

Trari nonnulli fortasse poterunt ac quare proinde cur de materia tam sublimi. puta de vita contemplatiua scripsim tractatū p̄tē ideotis simpliciter quod videlicet sororibus meis ac etiā lingua materna gallicana. et non potui sermone latino ipsis scientia ampliori imbutis. cū ista materia ad illatos simplices quod non pertinet. **Ad** quod ego inquit Quia enim in libris varijs doctorum sanctorum de vita p̄acta subtiliter tractat utpote a sancto gregorio in moralibus. nec non a beato bernardo super canticā. **Ite** a richardo de sancto victore. et a quibus pluribus alijs. ad dicta que eruditi scientijs confugiū facere possunt. idcirco talibus scribere talia supersedeo. **Sed** est sercus de simpliciter et illis fratris p̄tē sororibus meis quibus p̄ntia describo de materia contemplationis latinis sermones intelligere non valentibus. **Et** cū dicat apostolus quod mulier in nupta et virgo cogitat quod domini se ut sit sancta corpore et spiritu. quod aut nupta est cogitat quod se mundi. quomodo placeat viro suo. **Ideo** utili et conuenienti me copilare

et loqui.

et scribere non posse iudico dictis meis sororibus (quod dei gratia p̄dem absque matrimonio vinculo viuere proposuerunt) quod quomodo et ipse deo placere poterint eisdem famulando continere. eūque amando et honorando. **Nec** earū me simplicitas ab opere illo retardare habet. cū sermo intellectus sui capacitatem velim p̄cedere quæ in eis exprimitur. nihil incomprehensibile videtur aut difficile.

Capit. ii. **Litteratura** magna et scia non est omnino contemplationis necessaria

Quæuis autem copia scientie et litteratura eruditioque legi. diuine ac sacre scripture non modicum ad apicem contemplationis volare cupientibus p̄stet amiculum. nihilominus id ipsum interdum obest multum pluribus. non quod ex se. sed occasione inflammationis ex scientia puenientis et accepte. **Impossibile** autem est ad veram contemplationem alio itinere quam per humilitatem puenire sic dicit apostolus. **Si** quis in se vos videt sapiens esse in hoc seculo. stultus fiat ut sit sapiens. hoc est. intellectum suum humiliet. stultum se reputans respectu diuine sapientie. puta non valens comprehendere dei iudicia atque opera. **Hinc** est quod in contemplationis adquisitione pluribus scientificis viam ad eam perueniendi nil tantum intercludit quam quod se humiliare dedignatur scilicet eorum intellectus occupando et summittendo mysterijs redemptionis domini nostri. suisque factis tantum humilibus et exemplis relictis

De monte

atq; bassū est nō intrās fur est et
lairo in vanum q; laborat **S**icut
dicit dñs **I**n vanitate sensus sui
capite incedens leuato. in magna
scz sui intellect^o reputatione7 scie
sue. spernens inclinari efficiq; vt
puul^o nūq; p hostiū illud humile
poterit introire q; poti^o offendēs
abibit retrorsū ad instar q; rūdā
dñi nri discipuloz de qb^o scriptū
est q; abierūt retrorsuz. cū scz eū
capere et intelligē nequerāt de sui
corpis mysterijs docētē **Q**ua de
re etiā accidit q; dā doctissimozū
oprasse q; vrinā ad rātā sciētiāz
nūq; puenissent h; poti^o pmāssēt
in sua simplicitate quēadmodum
mēs eoz sine latura **N**on rōne
scie ex se q; scz p ficua nō eēt. imo
pdest multū p omne modum ea
vtētī bñ. humiliē et in dei grā h; p/
uenit istud ex surreptiōe supbie sic
dicit apls q; sciētia inflat **A**ccidit
itē 7 fm oplexionē ac psonaz va
rietatē. **E**xprimur vinū optimū ob
cē non parū febrīb^o laborātī **S**ic
q; ensem suribūdo qui q; ppe cū ta
li seipm madet **V**idem^o etiā ocu
lis egris odiosaz eē lucē. q; puris
delectabilis. dulcis 7 amabilis est
Similiē est de scia. q; ipsa scz hoī
morib^o inordinato atq; indisposi
to p abusiū multū est dānosa

Capit. iiii. Qui ad cōtemplati
onē meliores sunt
Sicut dicit beat^o gregori^o
vi. moral. sūt quidam na
turaliter aut ex complexione vel

contemplationis

osuetudine ad exteriora occupati
ones q; tēnas ita inclinati. q; ad
cōtemplationē se eleuāē nequnt mul
to autē habiliores repiūtur ad vi
tā actiuā **S**i ad oppositū niterē
tur in magnos inciderēt errores
7 blasphematiōes **T**āto eni dete
rioroz cordis tumultus tolerant
q;nto eis licētī^o ad cogitatiōes va
cat **I**ōq; tales in actiua se ipsos
exercitare debēt **A**lii vero mentis
sūt tā tranq;lle et ociose. vt si eos la
boz occupationis excipiat in ipsa
opis inchoatiōe succubāt. h; dele
tabiliē viuūt in cōsideratiōe ope
rū dei viteq; celestis. 7 hec rumi
nātes atq; tota humilitate de sua
salute meditātes **E**t tales q;ntum
valēt mētes suas ab exercitatiōe
immoderati opis abstrahāt **S**e
pe enim q; deū cōtemplari detī pore
rāt. occupationib^o pssī ceciderunt
Et sic tales in opatiōib^o extero
rib^o occupati pl^o deficerēt q; pfi
cerēt **S**ūt alij q; ex osuetudine a
per virtutē cōtemplatiōis vel dei dī
lectiōnē excellētē a certe eis a suis
pgenitorib^o aduenit. vt scz habe
ant mētē habilē 7 q;si ambidextrā
valētes se mō vni mō alteri se tra
dere vite. q;les esse prelatos decet
Modo accidit quādoq; q; quidā
clerici et litterati sunt de statu pri
mo et conditione talium. quare
sequitur q; sepius ipi errant si se ni
mis profundis cogitationib^o in
gerūt. dimittēdo operationes et
Et tñ p istud hostiū qd tā humile

ad sorores.

exteriores occupationes. Etiam
euenit q̄ simplices p̄sonę illitera
te sūt de alio statu q̄ cōditōe alia
et tales secure p̄nt viuē in solitu/
dine. et sp̄ aut frequēter cogitare
de eoz salute sine alia occupatiōe
terrena. Ita ergo videtis manife
ste q̄ p̄sonę simplices nō sūt repel
lēde. q̄netiā eis est bñ scribēdum
de v̄ta ista cōtemplatiua. **¶** Videm⁹ ec
et vidim⁹ p̄ exp̄iētiā in sc̄is hēmi
tis et in aliqb⁹ feminis q̄ pl⁹ pro
fecerūt in dei amore per istā vitaz
cōtemplatiuā. q̄ fecerūt vel faciunt
plures magni clerici. Ratio. quia
ista v̄ta meli⁹ ad q̄rit p̄ bonā sim
plicem humilitatez q̄ p̄ l̄aturam
magnā. Sic dicit salomon de dei
sapiētiā q̄ ip̄a gradit cū simpli
bus. et cū eis est sermocinatio ei⁹.

¶ Ideo p̄cipit̄ alibi. Querite deū in
simplicitate cordis q̄ ip̄e ē simplē
cissim⁹ et repit̄ per simplicitatem.

Capit. iiii. De duobus mo
dis cōtemplatiōis
vno in sciētiā alio in affectu

¶ Sed p̄ pleniorē satisfactio
ne in ista materia cōsidero
q̄ v̄ta cōtemplatiua habet
in se grad⁹ q̄ p̄tes quaz vna ē sub
tilior alia. Et ē vna talis q̄ inq̄rit
p̄ rōes fūdatas in vera fide dei
naturā et ip̄i⁹ essentiam et ei⁹ opa.
Et valet ista cōtemplatio ad repien
dū nouas veritates vel ad decla
randū et docēdū aut etiā ad de
fendēdū contra errores q̄ falsita
tes hereticoz q̄ infidelū. Et de ta
li materia nō intēdo loq̄ ad p̄s.

elohi

ptinet enīz solūmodo ad bonos
thologos bñ in sacra scriptura in
structos. nō autē ad simplices nī
si essz p̄ inspirationē et miraculose
ip̄is data. sic accidit in apl̄is qui
erāt valde simplices q̄ sine l̄atur
ra et plurib⁹ alijs. Vna alia pars
cōtemplatiōis est q̄ p̄ncipalit̄ tendit
ad dei amorē et ad sapiēdū suam
bonitatē sine magna inq̄sitiōe cla
rioris cognitiōis q̄z ē talis de vera
fide q̄ data ē eis aut certe inspira
ta. Et ad hāc cōtemplatiōē p̄nt p̄
tingē simplices p̄sonę in dimitten
do curas mūdiales et in custodi
endo cor suū pure q̄ mūde. Et de
tali loq̄r in p̄nti. Et credo q̄ ista
sit sapiētiā q̄ cōtemplatio quā p̄nci
palit̄ beat⁹ Dion⁹ in libris suis de
mysticis theologis edocuit. et ē sapi
entia excellētior et altior quā pos
sum⁹ h̄re in h̄ mūdo q̄ fuit ei reue
lata per beatū paulū apl̄m cuius
ip̄e exiterat discipul⁹.

Capit. v. Magna differētia
est in sciētiā et
sciētiā p̄m doctores

¶ Magnā differētiā assignāt
doctores sc̄i in sciētiā
et sapiētiā et p̄ncipalit̄ be
at⁹ bernard⁹ q̄ sciētiā ptinet ad
intellectū et ouenit isti soli. h̄ sapiē
tia ad affectū. Et iō p̄m nomē suū
sapia valet tātū sic saporosa scia
q̄ sapor r̄spicit affectū bez cōsideriū
appetitū q̄ volūtate p̄sonę isti⁹ cui
inest. Et iō p̄t in aliq̄ magna scia
vel cognitiō eē i q̄ erit modica vel
nllā sapia. Rō q̄ nō h̄z saporē v̄

De monte

affectionem ad illud quod ipse scit. Et declarat per exemplum grossum. Potest enim aliquis agnoscere mellis naturam quia audiuit aliquem de tali narrare sive loqui vel etiam quia legit in libris de natura mellis. sine hoc quod quis mellis dulcedinem gustauerit. Item medici agnoscunt naturam infirmitatis. et sepe melius quam ipse infirmus seu patiens. Sed quantum ad sensum doloris clarum est ipsos infirmos plus scire infirmitates. non per rationem sed per experientiam. Sic suo modo potest aliquis habere maximam scientiam vel agnitionem alicuius persone sine magna affectione amoris vel odii placetie vel displicetie ad talem personam. Et ex alia parte potest aliquis capere magnam affectionem vel placetiam alicuius sine magna eius agnitione. Videtis ergo quod si non habeo potest incipere et intelligere posse esse magnam sapientiam in aliquo sine magna vel clara cognitione. et claram et magnam scientiam seu agnitionem sine multa vel magna sapientia.

Capitulum vi. Nullus debet appellari sapiens nisi bonus existat.

Secundum usum loquendi communem dicuntur comites aliqui magni clerici theologorum et philosophorum habere scientiam vel sapientiam quod se instructi in prima parte contemplationis de qua loquitur scriptura. Sed in tali contemplatione videntur possidere philosophi felicitatem vel beatitudinem humanam. Sed hoc dicitur est minus rectum et est abusus loquendi nisi tales clerici habeant cum agnitione eorum ardente affectionem per dilectionem

contemplationis

ad deum et ad hoc quod facit ad eius amorem. Et sine tali dilectione et caritate non potest esse posita ipsa felicitas in contemplatione. nec fuit unquam intentio aristotelis alia sicut ego teneo. Et quod alii fecerunt sunt ab ipso apostolo reprehensi dicente. quod illi qui dicebant se sapientes sed est habere sapientiam facti fuerunt stulti. Et causa assignat. Quia cum agnouissent deum non habuerunt deum ipsum glorificauerunt nec habuerunt deum amauerunt nec grates ei reddiderunt sed euauerunt. Sic ergo possumus videre quod veraciter loquendo dicere debemus amicos scientes vel habere sapientiam et quod non quantumcumque scripti extiterint.

Capitulum vii. Quomodo simplices et ideote possunt ad sapientiam peruenire per exemplum a fili

Cognitio vel scientia que habet de deo per veram et solidam fidem sufficit ad perueniendum ad talem sapientiam sicut dicitur in eodem per amorem dei et seruitium et eius honorem. Et videtur tamen quod sic dicitur in scripturis quod simplices possunt habere felicitatem credendo hec que philosophi testificati sunt de deo et angelis et ponere secundum habere cogitationem suam affectionem quod per hoc concludo quod christiani simplices habentes fidem firmam de dei bonitate et secundum habere ardenter amant verum habent sapientiam et potest debet dici sapientes quod quantumcumque alii scripti existunt sine amore et sine affectione ad deum et sanctos eius et etiam plus placet deo tales magis quam alii. Et quod plus est tales literati sine affectione deo displicibiles sunt. existentes sicut sal corru

ad sorores.

ptū et sapiētes infatuati Et p3 B
p exēplū grossū Si p̄ vn⁹ habe/
at filios duos quoz vn⁹ nihil scit
de secretis sui p̄ris h̄ solū q̄ sit p̄
su⁹ ⁊ q̄ totū suū esse ab eo habeat
⁊ q̄ debeat eū amare ex toto cor/
de ⁊ ei h̄uere ⁊ eū honorare ⁊ sic fa
cit de tō sua affectiōe. **N**ē autē fili⁹
multū sciat de secretis p̄ris suū p
reuelationē a p̄re sibi factā. ⁊ de
talib⁹ scit loq̄ maguanimit̄ ⁊ tñ nō
habebit aliq̄m vel q̄si nullā affecti
onē dulcē ⁊ amozosaz ad p̄rez su
um neq; ad obsequiū ei⁹. **I**stis stā
tib⁹. pero q̄s illoz filioz a dicto
p̄re pl⁹ amabit ⁊ pl⁹ hōrabit ⁊ ma
gis remunerabit. **N**ō enim dubiū
q̄n p̄m⁹. **E**t insup a p̄re suo p̄pter
talē affectiōnē ad ip̄m habitā in/
struet̄ d̄pli⁹ de secret. p̄ris sui ⁊ de
tota ei⁹ hereditate. **S**cōs at̄ adē/
nabit̄ p̄p̄ suā ingritudinē et malici
az. ⁊ p̄p̄ abusiū cognitiōis secreto
rū sui p̄ris sibi reuelatoz ab eodē

Capi. viii. Que sint opa p
q̄ de⁹ p̄fecti⁹ ⁊ g

Quare iā oīdi sic **N**ōscit
mibi videt̄ non frustra et
imptinentē eē loquēdū sim
plicib⁹ de vita stēplatiua p̄ intro
ductiōe eoz ad dei amozez et ei⁹
degustationē ⁊ sapozē p̄ sanctas
dulces q̄s affectiōes. sicut p̄ spem
bonā timozē sc̄m. p̄ ardēs deside
riū. p̄ displicentiā ⁊ tristitiā offen
se diuine p̄ p̄c̄m. ⁊ sic de affectiō/
nib⁹ alijs. **E**t q̄ntū ad h̄ cognitio
vel sciētia l̄raz seu l̄atura non re
q̄rit̄ vltra plenā grossamq; fidez

eliē

seu credulitatem q̄m tales simpli
ces tenēt de deo ⁊ de sua potētia
sapiētia. ⁊ bonitate. de suis māda
tis ⁊ mysterijs genēalib⁹ de n̄ra re
dēptiōe. de paradiso. ac de iferno
Et non est exile. posse ad q̄rere sa
piētiam hmōi de qua dixi. **T**estā
enim **G**uilhelm⁹ doctoz eximi⁹ q̄
inē omnia dei opa nullū pl⁹ noti
ficat ⁊ agnosce facit deū suam q̄
bonitatē q̄s ista delectatio q̄ cum
spūali placētia recipit̄ in anima. cū
sp̄e de⁹ eā secrete visitat postq̄ se
p̄fūde humiliauerit an̄ ei⁹ maiesta
tē. **E**t si ita est. amo qz ita est. parz
q̄ simplex ⁊ ill̄rata p̄sōa meli⁹ ⁊ g
noscit deū. amādo eū ⁊ in aīa sua
ei⁹ opa recolēdo sic d̄cm ē q̄s facē
p̄t̄ q̄ntuncūq; l̄rat⁹ ⁊ p̄hs p̄ opa
exteriora ⁊ p̄ rōnes naturalē ac/
ceptas. **U**nde d̄ns n̄r iesus xp̄s
p̄ri suo gr̄as agit quia abscondit
hec alta mystēia a sapiētib⁹ ⁊ pru
dētib⁹ h̄mūdi. ⁊ reuelauit ea par
uulis. **E**xempla etiā supra posita
de infirmitatib⁹ ⁊ mellis natura
hec declarāt manifeste

Capi. ix. Cōtinuatio seu epī
log⁹ d̄coz sub bre/
log⁹ d̄coz sub bre/
log⁹ d̄coz sub bre/

Postmodū r̄ndi **Q**uitate
et rōnē assignaui quā ob
causā mō gallice d̄scribe/
rem simplicib⁹ p̄sonis. scz vob̄ so
rozib⁹ meis ⁊ dilectis p̄ genealogi
am carnalē. et si deo placet pl⁹ p̄
spūalē affinitatē. **N**unc intēdo de
scendere ad prosequendum quod
concepi. demonstrando vobis ali
qualiter et modo grosso iter vite

De monte

contemplatiue illi q̄ ad vos p̄tinē p̄t que p̄ducē vos poterit sufficiēter ad verā sapiētiaz q̄ v̄fam salutem Quia vt augl. testat̄ plures simpli- ces absq̄ sciētia opati s̄ salutē eo rū habēdo fidē sp̄e q̄ caritatē. alij autē cū sua sapiētia dimeri sūt in p̄fūdū inferni Dimittam⁹ igiṛ ta- les sapiētes se dānare sic dicit ber- nard⁹. et nos tota simplicitate q̄ ram⁹ saluari

Capit. 5. Amoz dei p̄ncipuz est vite contemplatiue q̄

Radix q̄ initiū vite C̄ finis contemplatiue dz esse dei dile- ctio. hoc ē q̄ eius amore dimittat̄ vita mūdāna omnes q̄ cure terrene q̄ occupatiōes. se totū tradēdo ip̄i deo **Sec⁹** autē fa- ciens seip̄m decipit. q̄ sepe nō pue- nit ad finē laudabilē nisi se emen- dauerit. sic sūt q̄ se tradūt religiōi vel studio/extra mūdum. non pro- del amore h̄ p̄pter pigriciā. et sicte mūdū laborē subterfugientes. vel p̄pter h̄re vnde viuē. aut p̄pter va- nitatē q̄ supbiā cupiētes reputari magni clerici aut deuote p̄sone. v̄l etiā p̄pter curiositatē/scz solū p̄pter scire quēadmodū plures fecerūt p̄bi **Finis** etiā vite contemplatiue de- bet esse amor dei **B** est q̄ p̄ ei⁹ dile- ctione q̄ amore nitat̄ de bono in meli⁹ p̄ficē et q̄ velit se abstrahē ab omni alio ope q̄ occupatione **E**t qd̄ dico q̄ debeat se abstrahē ex toto ab alijs occupationib⁹. **B**ntelligo de terrenis p̄ncipaliē et de tali q̄ notabiliē impediret suaz contemplationē **S**cio enim q̄ modū

contemplationis

ca q̄ tēpata occupatio aliq̄n̄ neces- saria est q̄ valde p̄ficua ad vitaz contemplatiuā. ad pigriciā aut etiam malā esticiā depellendā **P**redicta ap̄ls affirmat inq̄dens **Plenitudo** .i. finis legis scz diuine ē charitas siue dilectio **E**t iō i lege dei q̄ dca ē sapia v̄l t̄bologia iste excellētior appellari debet magi. q̄ pl⁹ amat deū **I**ste etiā hz vitaz p̄fectiorem statū q̄ nobiliorē. q̄ meli⁹ diligit q̄ plus **E**t qz vita contemplatiua oueniē- tior est de se ad b̄n̄ amādū deū. sic scola vel studiū vbi meli⁹ ista ars scz dilectōis adq̄riē. ideo vita ista pl⁹ laudat̄ et appbat̄ in sacra scri- ptura. q̄ a sc̄is doctozib⁹ q̄ p̄ncipa- liē p̄ verū deū amoris iesū xpm. q̄ istā dedit sn̄iaz q̄ maria meliores p̄tē elegerit **E**t q̄ ē ista pars? **C**er- te q̄ illa sedebat ad pedes iesu q̄ audiebat verba illi⁹ q̄ audiebat de suo amore inflāmabat̄ **M**erū ē tñ q̄ aliq̄s potest inter dū in vita sua actiua plus deuz amare q̄ ali⁹ fa- cit in vita sua cōtemplatiua. et tal- est magis p̄fect⁹ q̄ quis sit in statu minus p̄fecto q̄ contemplatiua **E**t etiam talis vita actiua p̄fecti- or erit vt hec q̄ quis de se sit in sta- tu minus p̄fecto q̄ contemplatio **E**t q̄ v̄teri⁹ p̄z illos decipi putantes vite contemplatiue finē esse soluz scire v̄l adquirē nouas veritates. imo potius finis p̄ncipalis eius ē de- um diligere. et degustare q̄ bon⁹ et suauis sit ip̄e **Q**uāuis iste sapor seu gustus vel attactus/aut spiri- tuale illud sentimentū p̄t dici fore vn⁹ mod⁹ agnoscendi qz amor ip̄e

ad sorores.

.l.

cognitio est sic augustinus testatur
Que cognitio talis e et ita secreta
q a nemine nisi ea hntc pcpit qz
per verba aut doctrina explicari
et demonstrari no pt alteri. que ad
modu dici solet de infirmitate va
lida q dolore h infirmitatis nul
lus ta bn sentit sic qui ista pmiit.

Capi. xi.

Amor mundan seu mudi pmo
est remouendus

Apiens inchoare et scire
arte bn amadi deū p vitā
otēplatiuā. pmo et princi
palitē toto conamine laborare dz
ad remouēdu amorē fatuū et con
trariū. que appello vocablo gene
rali. amorē mundanū. Amor enim
mūdan' iste ē vt glutinū qdōam
alas aie spiritales impediēs. ne se
in altū poterit subleuare. Est etiā
sic calx seu cemetum tenax et forte
pedes anime retinēs. ne libē vale
at ptransire. **Rurs'** opat iste amor
catene filiter tenens et alligās ani
maz ipi corpi vt ab eo nō se pote
rit elongare. in similitudine vni' vrsi
vel fimee. otinue se vertētis et girā
tis seu circūētis columnā et pila
re cui alligata ē. vltra transire nō
potētis. **Itē** est sic trūc' qdaz allī
gatus fimee. p quez inimic' animā
ipsaz affixā tenz sp. phibēs fugā
eius lōgiorē. qten' etiā citi' aliqn
fuglētē reapprehēdat. **Similac'**
insup opedib' qb' aues rapaces
alligate pedib' deferunt. **Et** sic pa
riforūmic' de plurib' figuris. qbus

opat **I**ste amor ē regina illa pel
sima. q constituit et fūdauit babilon
ciuitatē confusōis et inimici infer
nalis i creatura humana. **Fecit** enī
amare semetipm vsqz ad otēptū et
nihilipēsionē dei omnipotētis. **Est**
itē terra mala sterilis et maledōca
nō poucēs fructū qntulūcūqz bo
nū. **Est** et cadauer phibēs corūū
reueri in arcā. **B** est animaz in ho
spicium celestis paradisi. **Postremo**
gerit typū fatue mulieris in tātur
garrientis et vlulātis et tā horribi
lem strepituz excitantis per suas
fantasias qz inducit in domū ipsi
us anime sine cessatiōe q ipsa aia
cogit exire ppiū domiciliū et spūs
sanct' q eē debēt ver' hospes nō
pē inibi habitare. h inde abscedit

Capi. xii. Qualis sit pena
rem mudi.

Et q amor mudi seu mūda
nus talis ē lic' pōxim'. et
q amor bon' illuc pueniē
nō valet vbi iste habitat. **Q**pter se
g' inde expedire et remouē et ipsū
tōlit rumpē eius qz ciuitatē ofun
dere atqz ab hospicio suo expellē
Sed heu hoc facē ē multo diffici
li' qz plures credūt. **Et** qlis pena
sit isti meli' pcpitū q se ipos a ta
li studēt alienare. qz ceteri q de b
nullum computum faciunt nec ad
hoc nitunt. **Sic** enīz auicula q cō
stricta et capta sit opedib' nō peri
cipit. et cum supsidet glutino non
sentit se annexam quousqz recede
re voluerit et inde volare. **Sic** et

glutino quo alie pmales. hē p p raly seu cū mūd' tenax
Sutp me alligati auz
Tronno q hōpē cū alligā p mē
Opedib' qb' aues rapaces
Fecit pessū q qst' rdtud' babi
Cadauer phibēti corūū reuēt
Sicut et typū fatue mulieris d' mū

De monte

inposito **I**nde accitit plandus et tristitia istis qui nouiter ad deum amore uertuntur. Sentit enim ipsi dolorem et penam multo plura quam antea. Hoc etiam facit diabolus. quia inimicus salutis tunc tales magis nititur retrahere. quod admodum catus solet muri facere cum nimis ab ipso se uoluerit elogare. Aut etiam sic inder aliis captiuus suis a captiuitate sua fugitiuis. Tunc enim cliques suos mittit ad reduendum tales. atque autem non mittebat eos ad requirere. **D**eo sic necessarium est. quod uerus deus amoris saluatoris nostri Iesus Christus attrahat ad se animam illam. quam esse uoluerit suam amicum et sponsam. instruendo eam in arte uere dilectionis et boni amoris. **A**tractio nem autem ista facit ipse variis modis. **M**odo per inspirationem et secretas monitiones cordis interiorem. sine alio medio. Aliquam per medium angeli. sepe autem mediis aliorum hominum tradentibus doctrinas et bonas instructiones. **I**nterdu per magna beneficia et dona diuersa. quoniam etiam per aduersitatem et tribulationem siue sit ab extra. infirmitate. paupertate. aut ex aliis guerris. siue ab intra tentationibus variis.

Capi. xlii.

Quo aliis amorem mundi possit deserere per exempla.

Quanta anima in carnis se sentiens in se grauitatem et durum iugum seu graue onus terreni amoris. cupiens a propinquare deo sponso suo et amico deprecatur

contemplationis

in hec uerba **T**rahe me per te currem sicut in odore unguentorum tuorum. id est tue dulcedinis. **E**t pari modo deus omnipotens facit suis famulis. **I**pse enim eis immittit quondam dulcedinem aut odorem aut saporem internum uel gaudium quod dicitur sobriam unam claritatem pacem dilatationem mentis gustum. aut etiam sonum sine sono. **E**t breuiter loquendo est quod dicitur attractus et opatio quod dicitur motuum quod fieri non potest nec uerbo explicari. **S**entit bene. **E**t tunc ipsa anima deuota expedit se de ligamine et nexu huiusmodi amoris mundani. nec est tunc aliquid huiusmodi quod eam retardare poterit. non diuitie. non carnales delitiae. nec cibi aut potus delictatio nec ludus nec iocus aliquid. **I**nde mundani homines pleni amore fatuo multum mirantur et totum in derisum et blasphemationem uertunt. et fatua putant omnia facta huiusmodi anime a deo sic attrahere. **R**atio quod uideret ipsam spernere et delinquere que ipsi amant et bona ualde esse iudicant. **S**ed in rei ueritate ipsi ignorant quomodo sit anime tali. et quomodo intra se sentiat. **V**idemus manifeste quod si in canibus habent quatuor uenatici qui sentunt ceruicem quem ipsi non uidebant nec etiam alii canes. statim isti quatuor uenatici canes sentientes odorem ceruicem per ipsum current ei uestigia insequentes. nec sponsum seruare nec retrahere poterit impedimentum aliquid obstans nec sepes. nec rubus. nec riuus non lapis nec etiam cibus in itinere oblectus. **A**lii autem canes non percipientes ceruicem odorem per uestigia ei

si qui non sunt venatici sed ignobiles et
crassi corroderentes forte cadauer
aliquod. tales non insequuntur ceruiz
nisi forte ad modicum spacij. et
hoc ideo quia alios videt curretes
quatuor. ideo currunt et ipsi. Sed cito
cessabunt. tanquam esset stupefacti de
alijs quatuor quare se in vanum curren-
do vexarent. non enim sentiunt quod isti.
ipsi autem continue ad cadauera corro-
denda sunt intenti. Comparatis nunc
habentes bonum dei odoratum de boni-
tate. de gloria celi. istis quatuor cani-
bus venaticis. Alios autem munda-
nos nihil de dei bonitate et gloria
celesti et ceteris sentientes alijs

Capitulum. xliii. Regem vel audi-
re sanctorum vi-
tas multum prodest ad contemplationem.

Sed etiam amor istum mundum
depellunt et remouent ha-
bent ab homine sacra scri-
ptura et sanctorum exempla lecta deuote
et audita et sedule recogitata. de
quo tradit exempla non est necarium
Sunt enim sine numero quidam qui ex-
pimur in personis se tradunt ad vitam
meliozem salutemque suam diligenter per-
santibus. Accidit sepe quod tristis frigi-
dus aut certe tetationibus vexatus
aliquis accedit ad sermonem aut ad
alicuius libri lectionem et subito nec
transibit hora quod in se verba que inibi
audiet leget aut respiciet ipse ose-
quetur letitiam quodam et semper calorem
et a suis tetationibus liberatum se sentit
et Et agnosco quod repies se indura-
tum corde ad hanc deuotionem. si ap-

plicauerit alicui salubri doctrine ad
vite alicuius sancti. facile sentit
et in hanc dulcedinem et cito quam si nite-
ret ad istam hanc sine medio tali. s.
quod simpliciter se daret ad cogitandum de
dei bonitate. Nec mirum habet quod beatus
gregorius de hoc adducit exemplum. Ex-
periencia docet quod solis rotam et per
seclam claritatem intueri non possumus
sed ipsum videmus in montibus in quibus
resplendet. Simili modo precipium dei
claritatem et eius dignitatem in sanctis su-
is ubi mirabiliter relucet. Valent etiam
et operantur ad obtinendam deuotionem
istam sanctorum merita quorum dea recitan-
tur et deuote recipiuntur. cum quibus ta-
li modo quodammodo loquimur. eorum scripta
plegetes. Sic ergo pro quibus proficiunt
sunt sanctorum dicta et verba legem attente
vel audire. Posito etiam quod ex tali le-
ctura nihil retineat nisi pro tali ho-
ra. Quod enim frustra et incongrue dicitur
non verba sua cibum appellauit ani-
me. Unde non est mirandum fame spi-
rituali depere tales qui se a studio
sacre scripture elongant. existentes ma-
cri et in deuotione sua sicci

Capitulum. xlv. De angelorum sus-
fragiis et de gene-
ribus aliquorum hominum prospera et
aduersa habentium

Consequenter nisi nobis san-
ctorum angelorum adesset fre-
quens auxilium. quod sufficeret
euincere ad euadendum fraudes laqueosque
inimici. Serre nullum? Quod circo angelo
nobis in custodiam deputato hono-
re magnam ac reuerentiam spiritus impeditur

De monte

debem⁹. I³ etiā in locis sum⁹ positi
secretis et puatis. nihil inhoneste
perpetrantes q̄ ei⁹ p̄ntiā offēdere
possem⁹. Sūt hoies q̄dā natuē tā
laudabil⁹ pleni ḡtitudine et recog
nitiōe acceptoz a deo q̄ in pspe
ris eidē fidelit⁹ famulant⁹ et meli⁹ q̄
in aduersitatib⁹. et tales ip̄e nutrit
sepi⁹ in pspiratib⁹. h̄nt q̄z paradisu
in h̄ mūdo et in futuro. Ratio. qz
ex toto corde et p̄fecto nō cessant
laudare deū et gr̄as agē de colla
tis b̄nificijs. Et ip̄is videt⁹ et in ve
ritate sic ē q̄ q̄ntulūcūqz donū li
cet modicū et exiguū ab eo acce
ptū. sit carissime et valde gratant⁹
accipiēdū. nō p̄t donū h̄ p̄t eū
a q̄ venit. s. t̄le donū. Recte sic fili⁹
bon⁹ in terra aliena posit⁹ multū
gaudet cū recipit q̄lectūqz locale a
suo p̄re trāsmisū et care tenet. Et si
a casu accidit deū remouere b̄nifi
cia sua a talib⁹ de q̄b⁹ locut⁹ sum.
statiz pmittēs eis aduenire aduer
sitates. ip̄i sicut h̄ gratant⁹ accipiūt
tanq̄z a deo veniēs. et isto mō sic
in pspis. et sic de corde dulci om̄i
tēpore deū b̄ndicūt et laudāt. De
quoz numero fuit beat⁹ iob p̄m
suā historiā et plures alij. Sed et s̄c
alij alteri⁹ animi et d̄stitiōis pl⁹ in
durati et q̄dāmō nature asinine q̄
stimulari volūt. et tales meli⁹ acce
lerāt ad deū p̄ tribulatiōes et ad
uersitates quos ad se trahit deus
omnipotēs sic ma⁹ puez sepatū
ab ea. Ordinat enī p̄ aliq̄s vt leda
tur puer et sic clamās matrem ad

contemplationis

eā reuertit⁹ et lacrimās. Quē in vl
nas suas suscipit adhortās ne se
de cetero ab ea elonget. adijciens
qz alibi nō nisi mala sustinebit. Et
in veritate loquendo nimis pauci
repiūtur q̄ sic viuacit⁹ et fūdūt⁹ ex to
to corde certissime recurrunt ad
deū et ad ei⁹ auxiliū in vera et bo
na hūilitate. q̄adimodū in aduer
sitate faciūt cū se senserint desola
tos. nesciētes vbi habē recursū ni
si ad deū. et h̄ specialit⁹ q̄n nō senti
unt dolorē illa hora. q̄ sit oio im
pedimētū intellectū. q̄n p̄nt ouerti
ad cogitādū deū et se ip̄os. Et iō
cōueniēter r̄ndit quidā sand⁹ vni
diuiti grauato infirmitate. ip̄m de
p̄cāti. q̄ten⁹ deū p̄ ip̄o exoraret sa
nitatē impetrando. Q̄n inquit iste
sand⁹ deuotionē habetis amplio
rez et melior estis. an in infirmitate
an extra. Qui respōdēt qz in infir
mitate. dicit s̄c. Et ego oro deum
vt vos in tali statu cōseruet in quo
melior estis. Et licz aliq̄s optet tri
bulationē trāhire et cessare ab eo
p̄pter dolorē quē sentit ad p̄sens
sicut dicit apostol⁹. ipsa tamē ge
nerat et appoztat fructū valde pla
cibilez. Videmus in pueris scho
larib⁹ qualem profectum reportāt
per suas vapulationes et correcti
ones. q̄muis ad horaz eis hoc sit
durum. Et breuiter loquendo nō
est aliquis q̄ sic viuaciter eradī
cat amorē istū mundanuz a terra
anime. quemadmodum tribulatio
bene et patienter recepta et tēpata.

ad sorores

existēs Et qđ pl^o est ab isto amo
re p̄f̄ce nō p̄t q̄s seq̄strari sine tri/
bulatiōe ab extra adueniēte. v̄l ac
cepta p̄ voluntariā p̄n̄iaz ⁊ carna
litatis mortificationē nisi miracu/
lose aliē f̄c̄m fuerit ⁊ p̄ dei donum
speciale

Capl. xxi. Incipit de scala
stēplatiōis dei.
cui^o tres sūt grad^o scz. humilis pe
nitētia loc^o secret^o. ⁊ silētiū. fortis
p̄seuerantia sic beat^o bernard^o su
per cārica tractat

Ad p̄tingēdū ad fructum
vite stēplatiue ⁊ ei^o altitū
dīnē. nec est scala vti ⁊ sic
ascēdē. p̄ncipalit̄ tres in se grad^o
p̄tinēte. quos nominare possum^o
p̄n̄iaz humilē. locū secretū et silen
tiū ⁊ fortē p̄seuerantiā In istos
aut grad^o tres p̄ncipales: plures
sē medijs h̄ minus p̄ncipales p̄ q̄s
fit ascēl^o de alto i altū ⁊ de d̄ute
in virtutē quicq̄ pueniē ad sūmita
tē arboris seu mōtē stēplatiōis
Humilis aut p̄n̄ia hec incipit. loc^o
q̄ret^o ⁊ secret^o cū silētiō mediat. for
tis p̄seuerantia finit terminatq̄. Sz
anteq̄ ad hōz triū p̄secutionem
descendam. p̄o mee imaginatio/
nis meliori intellectu ⁊ comp̄hen
sione aliq̄b^o vtar naturalib^o et in
telligibilib^o silitudinib^o. ad ostēdē
dū quid nos oporteat facē p̄usq̄
ad dei amorē p̄f̄ce veniam^o Non
enī sine medio de imp̄f̄co ad p̄f̄
ctū trāsire valem^o. nec subito q̄s
et rep̄te fit sūm^o et in virtutib^o p̄

.lii

fect^o. sed adq̄ritur ip̄a in silitudie
opatiōis naturalis. q̄ p̄cedit ab
imp̄fecto ad p̄fectū Ignis enī vt
videm^o p̄ fumū incipit post hoc ē
flāma cū fumo. deīn ignis purus
⁊ clar^o ⁊ lucidus in carbone Silitē
granū in terra seminatū p̄mo pu
trescit scđo germinat. postea se le
uat extra terraz crescitq̄ vsq̄ ad
maturitatē. et plāta trāsplātāda
in terra sterili existēs p̄mo eradi
cabit. scđo replātabit^o ⁊ erit tanq̄
mortua. postea viridescit ⁊ in altū
succrescit Sūo mō est vidē in alijs
naturalib^o p̄ totū **P**ariformit̄
volēs viuere in vita stēplatiua. in
suo initio nō p̄t h̄f̄e p̄fectionē. q̄n
poti^o oportz eū p̄us emittē fumū
displicētie de vita sua p̄terita ⁊ eū
flere amare ⁊ se ipsum turbare si
ne magna solatiōe. postea veni
et flāma amoris cū fumo tali. po
stremo amor pur^o sine fumo. in sta
tu p̄o mortificabit^o vita carnalis p̄
terita. in scđo germinabit alt^o ex
terrā. in tertio fruct^o erit p̄f̄cs Silitē
mō in silitudine plante eradica
bit talis de terra mala ⁊ sterili vi
te mūdane qđ fiet cum pena ma
gna et labore postea replantabit^o
vbi adhuc leuiter sustinebit graui
tates. vltimate vero erit radicata
fortit^o ⁊ perfecta afferet q̄z fructū
multum **T**res status istos conue
nienter quidam assignauit dicēs
q̄ in p̄mo aliquis lāguet amore.
in scđo nutriē. in tertio autem vi
uit amore sicut patebit manifest^o
in sequētib^o

g z

De monte

Cap. xvii:

Quo debet incipi a labore vite ad iue vita contemplatiua. **R**im' qd' p'ntes ad statum incipientium et imperfectum est humilis confessio p'ntia median te qua q's i se amozem m'nd' anu' cu' de siderijs prauis mortificat. simul q' mor' illicitos et consuetudines malas. **H**ec carne castigat et domat ne rebellet aie h' ei sit subiecta. qd' facit p' ieiunij vigilijs q' abstinentia. afflictiones lacrimas gemit' et suspiria crebra. ac etiã p' corpalez exercitatione seu labore fm statum suu'. **Q**ui eni an' penitentia talez aut sine labore hm'oi repente vellz vti pfecta vita contemplatiua h' se seduceret. q' oparef' volenti vno saltu m'ntem altu' ascende. **I**deo dicit beatus greg. alijq' sc'i. q' vita actiua q' suta est in laborib' q' afflictionib' corporalib' dz assumi an' contemplatiua tanq' aptas via p' illa. **D**e q' habem' figurã in iacob qui seruauit p' rachel representate vita contemplatiua. pus tñ ei supponebat lya ei' soroz p' qua vita actiua designatur. **S**z q' trahit q' iuuenes pleni ad huc carnalib' tetationib' et vicijs et etiã magni pccozes qui multuz tēporis vite sue male viuendo deuixerūt. nō pnt nec debēt subito se tradē ex toto ad pfectionē contemplationis. **Q**uare p'pterea. cū eni crederēt cogitare de deo q' puras habē orationes in secreto q' ocio. citius ipi tñc cogitarēt q' abundā-

contemplationis

tius ad malas suas inclinaciones et peiores efficerētur. **E**t seneca in hac intētiōe dissuadet ne quis solus lōgo tēpore demoret. et oēs sancti q' pbi p'pter cam hāt ociositatem reprehendūt. nihilominus ipemet seneca et ceteri sc'i laudāt solitudinē q' ociositatem ad liberi' deo seruiedū. sicut fecerūt sc'i heremite et alij plures religiosi boni. **S**z diuersitas ista fm diuersitate psonarum est attendēda et mores vari os eoz. quēadmodū in gradu seicūdo declarabo.

Cap. xviii. **G**ratia singularis aliquibus collata ab omnib' nō est imitanda

Quibusdā ex grā dei speculati collatū fuit. vt in iuuetute sua solitudini q' solitarie habitatiōi se ipos traderēt. q' admodū scs bñdicit' legē fecisse. **S**pe tamē in regla sua per se illud nō ciulit. sicut etiã faciūt alij heremitez doctozes p'suadētes ne q's illud audeat attentare q' aggredi q' grā vna singularis alicui donata nō est oio trahenda ad cōsequētiã seu nō omnib' imitanda. **E**t qui qñq' oppositū ausi sūt facē. s. querē solitudinez et ociositatez sine pcedente laborez p'curia bona instructione ac consuetudine ouersatōis inter societatez miserabilē sūt defraudati. **R**atio. volare eniz nisi sūt anteq' essent alati. et cōgre di bellū cū inimico immanissimo pus q' alios minozes debellassēt

aduersarios scz mundū et carnem
Et ideo nō magnā habeo fiduciā
 in quōsdam nri tps heremitas se di-
 cētes magnū affere pfcim sibi ipis
Quod et sentiendum puto de femi-
 nis in reclusorijis positis **S**citis
 vos ipse sorores mee dilecte quam
 necessitatē sustinuitis vsqz huc eē
 in labore magno et forte adhuc ex
 vobis aliq talis indiget āte qz po-
 tuissetis vos tenere in secreto et so-
 litariis. et vos tradere oio ad co-
 gitādū de deo in silitudine heremi-
 tinarū et reclusarū **H**abem' enī et
 reclusorū nō solū i nemorib' locis
 qz depts positū. sed vbiqz pnt
 haberi vel exerceri ad declinādū
 mūdū seu euitādū ei' tumultū cū
 omnib' suis occupatiōib' et solici-
 tudinib' **P**ropē ista igit' videt' in
 religionib' bñ ordinatis et institu-
 tis nouitios et nouellos onēatos
 fortē i aduēdo magnū hñe ser-
 uitiū in laborib' et vigilijs. ieiunijs
 et clamorib' et cātib' ad remouē-
 dū p ista cogitatiōes. qz ad alia
 solitarij existētes possent hñe. **S**z
 tñ aliq bñ expti in talib' pñijs et
 sciētes tentationes. cogitationes
 prauas carnales deuincē. habent
 de spacio ampliori esse oī in solitu-
 dine et absqz labore **N**ñ accidit
 aliqz talis existere complexionis
 tā fortis et dure nature ad vincē-
 dū domādū qz cū labore tentati-
 nes suas qz inhabiles sūt ad pfe-
 ctionē cōtēplatiōis. h' oportz eos
 cōtinue occupari laborib' vite acti-

ue **E**t repiūtur tales multi tā cle-
 rici qz laici qz cognoui. sicut e regi-
 one seu a cōtrario ē inuenire quōsdā
 qb' vita ipa actiua est graue on'
 et mirabilē p eā impediūtur **E**t
 accidit qz aliquis sit talis et tā bñ
 in sua naturali cōplexiōe ordina-
 tus vel etiam ex grā dei spēali qz
 pl' vna die pfciet se tradēs oue-
 niēnt ex toto cōtēplatiōi qz faciet
 ali' in toto āno **N**ihilomin' nō in-
 tendo qz qz talis se applicet vni
 vite qz se nō debeat aliqñ occupa-
 re in alia vel pl' vel min' s'm tēp'
 et s'm h' qz ei pdesse poterit **N**ō ei
 dz se ita dare ad vitaz actiua qn
 inēdū cogitare habebit ad deum
 suā qz cōsciētā emēdādā ad cōfite-
 dū et ad pñiaz agēdā **E**t ex pte al-
 tera nō sit ita deuit' cōtēplatiōi
 qn aliqñ etiā ei op' sit aliqd labo-
 rare **E**t ideo sp in eadem persona
 martha ē nēaria cū maria et maria
 cū martha. vel plus v' min' vt di-
 ctū est **T**alis tamen vsurpabit sibi
 nomē vite illi' in cui' officijs plus
 et frequēt' occupabit

Capl. xj. In q consistit pfe-
ctio vite cōtēpla-
tive p silitudinē amoris mūdani

Congruū est aliqñ declarare in q consistat pfectio vite cōtēplatiue. ante qz ad vltiora pgreuiar **Q**uamuis enī antea dixerim amorē dei sinez esse hui' vite. sic posset dici vt mihi videt' qz ipse finis sit et esse debz omnīū opationū. qz pro dei amo

De monte

re debz fieri qz ordinari q̄cquid fa-
cūm? **Prop̄** ergo istā cām dicitur
sūm dōitones q̄sdā vite cōtēplati-
ue. Verū nō sufficienter nec quasi
istas bñ nouerim. s̄ de talibz loqr
sūt cec̄ de coloribz recitādo q̄ san-
cti in suis tradiderūt scripturis. qz
hoc modicū qd̄ sentire potui p̄ lō
gū tēp̄ et exp̄iētiā ac diligētiā et
m̄ dei auxilio. reliquū omittendo
p̄toribz qz in hac materia exper-
tioribz. **Et** ad facili app̄rehēdēdū
ad q̄lē dei amorē p̄fectio vite cōtē-
platiue pueniat. volo ostendē per
suis otariū scz mūdānū amorem.
Alū eni multo meli⁹ cognoscim⁹.
familiarior qz nobis existit qz di-
uin⁹. **Respiciam⁹** itaqz quid op̄e
talis amor mūdān⁹ in homine p̄-
fūde in tali capto sicuti amor ar-
gēti. amor honoris v̄l dignitatis
a male carnalitatis. **Certū** ē qz in
tali hō p̄mo lāguet p̄pter delide-
riū id habēdi qd̄ solū amat sic fa-
ctū. **Postea** talitē stabilit suā mētē
rotum cor qz intellectū in isto qz ni-
hil aliud valet cogitare qz id qd̄
amat. in tātū qz sui obliuiscit p̄dit
qz oēm pudorē. nec ē q̄tqz ip̄m va-
lens retinē aut phibē. nō labor
nō veratio. nō piculuz nec mors.
nec amicoz consiliū. nec timor dei
vel suoz iudicioz. **Sive** talis dor-
miat de amato somniat. siue vigi-
lat de nulla re alia curat audire v̄l
loq̄ vel auscultare talitē qz perdit
oēm rōnē. efficiatqz tanqz fatuus a
ebri⁹ vel furibūd⁹. **Nihil** eni ē qz ta-

*Quis sit amor vite qd̄
m̄ ex nōtā h̄. J. 10*

contemplationis

lem hominē retardare posset aut
impedire a tali amore. vel qz recu-
saret qz euitaret facere hō talis vt
solum ad h̄ p̄tingēt ad quod ip̄m
amor talis mūdān⁹ sic inflāmat qz
vulnerat. **Obluiscit** etiā omne bo-
nū p̄ntis et p̄it vite future in tātū
vt si interdū eidē a casu loq̄tur q̄s
de paradiso. inferno aut morte. vi-
detur sibi s̄ somniū vel vt fabula.
Nec etiā q̄muis modicū. intra se
retinet a recipit sp̄ualē hmōi cogi-
tatiōez. amor mūdān⁹ cito eā inde
expellit q̄ inibi p̄dominat.

Capit. xx. **Qualis** sit amor
dei quē cōtēplatiu⁹
debet h̄re

Herēplū statim datū cō-
siderem⁹ pari mō qz amor
dei si esset talis in aliq̄ qz
facēt ip̄m ex toto seu oīo cōtemne-
re mūdū qz ei⁹ obliuisci sicut mūdā-
nus amor facit obliuisci deū. et qz
esset ita fortis ac ardēs sicqz radi-
cat⁹ in corde eius qz nec possz nec
sciret volūtariē qz sua sponte seu li-
bere alibi cogitare. nec timēt cōtē-
ptū seu nō curaret vitup̄ia aut in-
crepatioes p̄secutionū nec etiā de
ip̄a morte metuit p̄pter istū amorē
dei scz et qz oīa visa qz audita hui⁹
mūdi ad memoriā ducēt qz viderē-
tur sibi tanqz somniū qz qdam fa-
bula et p̄ nihilo reputaret resp̄cū
dei qz glorie sue. **Et breuif iudicio**
mūdi h̄retur vt stult⁹ qz ebri⁹ id qz
ea tā modicū qz h̄ mūdi se curaret
et adhuc min⁹ qz alijs de deo au-

ra est vel paradiso scz qui in amo-
re mudi se absorpti quomodo **T**uc
dico qd iste esset pfectus dei amor
ad que tēdē debz aliqs p vitā cō-
tēplatiuam **E**t in statu talis amo-
ris iaz dicit aliqs dicēt mortu⁹ et
crucifix⁹ mōdo pp̄ h̄ qd nihil sit cū
retinē valēs et viuēt deo. essetqz
hui⁹ seculi vanitatib⁹ dormiēs et
eternis bonis inuigilans. h̄ret qz
sensus suos oēs sui corpis tanqz
clausos dormiētes ⁊ obstructos
ad omne qd fit p homines huius
mudi. h̄ aptos gaudijs sanctorū ⁊
sanctay **E**t h̄ ē qd doctores san-
cti dicūt figuratū vt cum moyses
deo loqui voluisset nubē obscurā
idē intrauit. repñtans volētē h̄re
dei amorē introire oportē nubes
obscurant. que eū obliuisci faciat
nec vidē nec percipē ad mūdū istuz
pñētia **E**t quōd p̄t adquiri amor
iste h̄ intēdo sequēter aliq̄ mō
demonstrare. qz hic ē finis vite cō-
tēplatiue. et q̄ illuc puenit iste iā
ascēdit ad mōtē vbi cū discipulis
suis trib⁹ xp̄s se trāfigurauit **I**lle
loq̄tur deo in figura moysi qm̄ le-
gem ip̄am recepit. **I**lle rap̄t⁹ ē in
spū vel poti⁹ supra suū sp̄m̄. ille h̄z
ouerfationē suā in celis. ip̄e viuūt
amore. ip̄e felicitē ardet delēabilr ⁊
placēde sine fumi obscuritate. **S**z
heu heu qz paucis ista gr̄a adue-
nit ⁊ ad modicū tēp⁹ durat. qz dū
quis degit in h̄ erisio

Cap. xxi: De scdo gradu
otēplationis et

duro afflictu inibi existente

Quo ad scdm et tertium
gradus ducentes. ad istā
que dicta est otēplationē
accedam⁹ **P**ostqz p̄sona deuota
in vita actiua vsitata fuerit. ⁊ cor-
pus suū p pñiaz humilē in fuitu-
tē spūs redegerit ad min⁹ saltē in
maxima pte si nō ex toto ac amor
mūdan⁹ eidē displicuerit licet eaz
valde vexauerit. talis p̄sona tunc
erit tāqz lāguida **N**ō enī vult reci-
pere otplacētias seu delectatiōes
et otolatiōes quas habere possz
ip̄i mūdi. nihilomin⁹ tñ adhuc nō
habz spūales placētias seu dele-
ctatiōes quas desiderat **E**t ita su-
stinēt feroces insult⁹ sepi⁹ duros ⁊
graues causantes sibi penā mira-
bilē ad vincēdū. et modicū vel ni-
hil recipit otolationis. **I**bi certe ē
fumi⁹ obscur⁹ mulcū offendēs sine
igne **H**ec ē eradicatio plāte alibi
plārāde vbi adest grādis violen-
tia. hec est occisio mortificatio qz
granī seminari h̄ ē dicere de recel-
su vite p̄me ac carnalis ad perue-
niēdū ad spūalem **H**eu qz aspera
via hec est ad trāseūdū ⁊ deuincē-
dū. quā multi incipiūt h̄ cito vici
ad otuetudines suas pristinas re-
uertūtur **A**lii autē sepe cadūt sepeqz
seip̄os releuāt sepe fugiūt et sepe
reuertūtur. sepe desperāt puenire
posse q̄ tēdūt et sepe spem reassu-
mūt **S**epe dicūt sufficē nob̄ vt aliq̄
viuere sine h̄ qd ad altiora tendā-
dam⁹ ⁊ sepe resumētes sibi cor pro-

De monte

pria deficiat et tepiditate redarguunt et ita in se ipsis durum faciunt confictum grandeque diuisionem. **De q?** Certe voluntatis carnalis contra spiritum sanctum amoris mundani contra diuinum. Sed amor dei adhuc est valde modicus et debilis. mundanus vero fortis et potens. repugnat quod fortiter ne nitidum suum seu hospicium quod habuit ab infantia in homine perdat. Et quod plus molestat ipse amor mundi oculis cernitur corporis. et sentitur dulcis esse ad retinendum. amarum vero ad perdendum. Amor autem dei e contra non videtur et sentitur durum ad adquirendum et dulcis ad dimittendum. Ecce certe durum diuortium seu partitio. In dei nomine nihil tam durum quod prompta et bona voluntate quod non posset exuperare et vincere per diligenter labores et spem bonam in futuro melius habendi. In his conditionibus affirmaciones quod quod tunc recipit ex sacris scripturis quod per istos quod per pedagium seu viam istam percurrerunt ex parte omni et per bati in malo de hinc in bono. quod merito fidei nostram firmiter tradere debemus.

Capitulum xxi. In quolibet statu est contemplatiuus in secundo gradu contemplationis

Dicitur huiusmodi et hinc languorem incipit quis conualescere melius quod habere. Non enim tam grauius et difficile portat carere amore mundano quod antea. Quod adhuc non recipiat magnam placetiam seu consolationem et delectationem in amore diuino ad quem tendit. Habet au-

contemplationis

tem se tanquam in duos statum. non omni nec ex toto mortuum mundo nec etiam totaliter viuens deo. Et ibi in statu tali potest dici mori amore. Non enim sentit ut antea dolores salutaris sue infirmitatis quod senserat mortificatione deo vitam suam carnalem. Sed etiam adhuc non est viuificata seu resuscitata ad recipiendum consolationem amoris spiritualis. Et in tali statu potest ascendere in secundo gradu scale contemplationis quem appello locum secretum et silentium. quod quis enim antea poterat quis locum quem secretum et solitariu ad exorandum deum et de sua cogitare salute. non tamen erat securum se illic totaliter tradere frequenter propter causas super assignatas. Sed hic potest se audaciter exponere ad solam manendum et nititur ad adquirendum vite contemplatiue perfectionem se figendo in amore diuino taliter quod sui obliuiscatur ac aliorum. auertendo oio et ex toto anime sue vultum spiritalem ad spiritualia. et auertendo eundem a materialibus. nisi quantum tales profint ad amandum et adiuuant ad cognoscendum spiritualia. Et quod in isto statu videat viuaciter sentiat huiusmodi quod sapiens ecclesie dicit. Vanitas vanitatum et omnia vanitas. et quod nihil sit in quo se reponat nec delectationem accipiat aut consolationem. nisi in ultimo et optimo suo bono in fine suo recto et felicitate quod est deus et se in illo continuo moueat. anhelet quod ad deum tanquam languida incendio amoris quod quisque est teneat. ad quem sic tendit. Quod admodum lapis est locum suum proprium existens ten-

ad sorores

dit super terrā. q̄ loc⁹ est ex q̄ gra-
uis ē. et ignis tēdit in altū. vtpote
leue sursum quousq; ibi puenerit

Capit. xxxij.

**De duob⁹ mo-
dis silētij**

Secundū statū diuersitatē
et conditionū et varietatem
hominū p̄t q̄libet rep̄re
locū sibi secretū. vt inibi in pace q̄
escat et in silentio. Merum tñ est q̄
p̄ncipale secretum et silētū haberi
debet ad itra in aia magis q̄ ab
extra. h̄ ē q̄ aia excludat a se et ha-
bitatiōe sua oēm curā humanam
mūdā nā oēm q̄ cogitationē va-
nā vel nociuā. et q̄cūq; eā impedi-
re p̄t ad illuc pueniēdum q̄ tēdit
Accidit enim q̄ aliq̄s sepe corpo-
re sol⁹ sit ab hominib⁹ segregatus.
nihilomin⁹ tñ p̄ fātasias cogitati-
ones et melācolias patit⁹ et suffert
grauissimā onerosam q̄ societate
in semetip̄o. q̄ fātasias generāt
sibi varios tumult⁹ et magnas col-
locutiōes seu garrulatiōes corā sui
intellect⁹ oculis adducētes modo
vnū post reliquū. inducentes eum
nūc ad coq̄nā. nūc ad for̄ addu-
cētes ei inde delectatiōes immū-
das carnales. mōstrātes sibi mō-
choreas pulcritudines cātilenas et
hmōi vāitates trahēdo ad malū
et pcc̄z. **Quēadmodū** cōfiteb̄ beat⁹
hieronym⁹ de se ip̄o humilic⁹ q̄ cū
erat absq; societate q̄libz in deser-
to p̄ter bestiaz siluestriū et scorpio-
nū erat nihilomin⁹ sepe cogitatio-
ne se et in choreis et in societate vo-

lo.

minaz rome fātasie etiā tales fa-
cient aiaz solaz existētē irasci et li-
tigare ad alterū absētē tanq̄ pre-
sens sit et iniuriari. postea ip̄a opu-
tabit argētū et mercabit⁹ sportās
thesaurū validū. interdū ibi trans-
uadabit mare p̄ suas optatiōes et
desideria. Nunc puolabit terram
mō erit in magnis dignitatib⁹. et
sic breuic⁹ de oñib⁹ fantasmatis
et fatuitatib⁹ sine numero. **Alia** ho-
talīs ibi nō ē in secreto nec in soli-
tudine q̄uis sola sit ab extra. **Nec**
certe aia deuota et contemplatiōi va-
cans sola ē. qz nūq; min⁹ sola ē ni-
si qñ ip̄a sola ē. **Sz** istaz solitudi-
num duaz absētia inf̄ se mltū dif-
fert. **Alia** enī deuota et contemplati-
ua vtilis et delectabili. sc̄cū deo et s̄a-
ctis ei⁹ p̄ s̄ca desideria. deuotas s̄a-
ctas q̄ cogitatiōes. **Alia** at̄ vñ
societate valde damnosa vel saltē
ei nihil p̄ficua aia se et ita inutiliter
mēte vagabūda

Capit. xxxij.

**De naturali
secreto**

Uerū ē tñ q̄ ad hñdū secre-
tum ac silētū ab intra in
aia potest q̄rere secretū et
silētū ad extra saltē mediocric⁹. si
nō ex toto. **Et** maxime istis p̄ficu-
um ē q̄ nōdū vsū hñt nec sciunt se
ip̄os retrahē intra semetip̄os cuz
ab eī societati sunt cōiūcti qd̄ p̄fe-
ctōis ē et fortissimū. nec ad q̄rit̄ tle
nisi p̄ lōgā bonāq; osuetudinē. **Ali-**
q̄b⁹ delectabilior ē loc⁹ secret⁹ ne-

De monte

montis aut deserti. alijs aut sufficiunt secreta capoz. alijs ecclesiarū. aut certe suaz domoz. talit̄ t̄mbi se collocātes ne videāt alios nec ab alijs ip̄i videant̄. aut qz nō est ibi aliqs al̄ hō vel sic se otinēt et ordināt ad moduz heremite. **N**ā arsent̄ ecclesiaz ingressus. retro pilare vñū vbi neminē videret. nec videret̄ a quoqz solit̄ erat se locare. **Q**uālibet son̄ q̄ntulūcūqz etiam modic̄ siue hominis siue auicule siue cātus aut etiā locutiōis. p̄stat impedimētū siue otēplatiōis. **A**lijs q̄ busdā cāt̄ ecclesie sepī nō modicū p̄stat auxiliū cogitādi ad ea q̄ cupiūt q̄re ip̄m libēter audiūt. **T**alit̄ beat̄ **A**ug. de se ip̄o ot̄retur q̄uo audiēdo modulationē psalmoz et hymnoz ecclesie in sue ouersionis initio lachrymis rigabat̄ et cordi suo veritas infūdebat̄ et ei multū bñ fuerat. **p̄ tē** **S**t̄ pp̄t̄ diuersitatē talē generalis regula ad sciēdum q̄s loc̄ ad secretū q̄rēdū aptior esset dari nō p̄t. sed q̄rat hūc qui libet p̄m grām a deo sibi traditā. et etiā p̄m statū ei ouientez in q̄ fuerit quē p̄t ot̄nuare aut in quo seip̄m poterit exercitare sine nota erga alios cōb̄ ouiuūt vel singularitatis vane glorie aut etiā ipocrihs. **P**oterit enī esse aliqs de statu tali aut in vita tali q̄ ecclesiam sepīns visitare nō habebit vel a tali nimis distabit. **B**reuit̄ ergo loquēdo ad h̄ndū leuī. assuescēduz est in p̄p̄ia domo aut in sua came

contemplationis

ra si talis sola haberi poterit aut alicubi intra eā. **E**t ad **B** osequen-
dū multum faciet ot̄uetudo ei aut ot̄placētia et delectatio ibidē recepta. **N**on cui mulierculā eā infirmitatē. coactā se in q̄dā camera p̄ tēp̄ nō breue ot̄inē. quodā vice m̄ loquēs. **N**escio q̄d faciā inq̄t cū p̄videro hāc camerulā. nō ē enī m̄ loc̄ alī ad cogitādū deū. et ad me ipsam ita bñ ouentens sic iste. **N**ec optet sp̄ attēdere q̄ habeat talis secreta solitudo aut etiā secret̄ loc̄ ot̄terminat̄. **S** vbi cūqz fuerit siue in cāpis siue in villis siue in balneo quēadmodū tradidit chrysostr. ibi solū se hō p̄t recolligē et a mūdo subtrahere. **E**t p̄dest sepe diuersitas et loci mutatio ad delectationez et recreatiōez quā aliqs sic p̄t accipē. **N**oturnū at̄ t̄ps ad **B** oueniēt̄ ē. qz q̄etī et magis pacificū absqz tētatiōib̄ vane glorie mūdi.

Capit. xxv. Quō corp̄ otēplatiū debet oz

dinari et ot̄ impedimētū adueniētib̄. **Q**uoz doctoz q̄dā erimius **Q**uillm̄ olim p̄ficiē ep̄s q̄ corp̄is debita ordinatio mltū p̄est ad firmaz cogitādiem alicuī rei h̄ndā. **E**t q̄lz corp̄ suum in tali situat dispositione quaz sibi magis nouerit delectabilē et expediētem siue hoc sit geniculādo siue stādo siue sedēdo inclinādo appodiādo siue etiā iacēdo. et **B** intellegendum cum quis solus extitit poterit ei tūc sine singularitate id

60. d. p. d. d.
p. d. p. d.

agere In
oformae
deur mo
p̄ se q̄s
um similit
ip̄m exp̄i
aliū cum
ordinari
sedō in
iaceat
aut certā
dire q̄d in
creatiōe
sepe h̄ agē
cū fore imp
cia dōbz in
de q̄ n̄ a d
ex arilla
sapiens
h̄nt ita h
mūdi
ser pu
in loco
bñ ad mo
ot̄motū
tā ot̄plati
eā ot̄inē
les ot̄inē
nis possit
enī q̄d pla
possit sup
tim tētā
ep̄s ita bo
lent. exim
frenesim
ciūtur q̄
tracūdi. o
nosūt q̄ ta

ad sorores

agere **I**n ecclesia enī optet se alijs
 oformare **S**icut enī sūalif qd ei vi
 detur mod' iste bon' eē q' pficu'
 q' se q's rectū teneat supra brachi
 um sinistrū inclinādo. **C**redo bñ b
 ipm expiētia accepisse **S**cio et
 aliū cui nulla dispositio q' corpis
 ordinatio maius pstat auxiliū. sic
 sedēdo inclinā' supra dorsū q' qñ
 iaceat vultū versū tenēs ad celum
 aut terrā **A**liq' placz ire q' re/
 dire qd inēou p't eē pficuū p re/
 creatione aliqntula **S**ed otinue q'
 sepe h' agē puto q'eti aie nō modi
 cū fore impedimētū. q' tñ qes sup
 oia debz inqri ad ptingēdū ad h'
 de q' nra ē locutio **N**ec frustra di/
 cit arisl. anima sedēdo q' q'cedo
 sapiens efficit **S**ed exq' aliq' spūs
 hñt ita leues q' mobiles ac ita ad
 mūdialia opa inclinatos q' eis ef
 fet pu' infern' eē sine societate v' se
 in loco vno fixos otinē q'uis etiā
 bñ ad modicū tēp'. ideo huiusmo
 di modicū vel nihil pficiūt ad vi
 tā otēplatiuā. imo ipis est melius
 eā dimitte q' se tradē actiue. nisi ta
 les otitōdes p' violētiā otuetudi/
 nis possent qñqz deuincē **N**ihil ē
 enī qd p' laborē et diligētiam non
 possit supari **S**ūt et aliq' qui sta
 tim tētatur blasphemijs q' alijs vi
 cijs ita horribilē q' vix sustinē va
 lent. exinde incidētes interdum in
 frenesim aut extra bonā fidē. effi
 ciūt q' etiā melācolici. tristes q'
 iracūdi. oiaqz ipis displicent **A**g
 noscūt q' tales p' expiētiā. q' eis

lvi

sit multo meli' eē in societate q' la
 bore exteriori. qz tñc talia non co
 gitāt q' eos sic turbare possēt **E**t
 isti filie nō valēt ad otēplatiōez ni
 si ex grā spēali. vel saltē ipa est eis
 durissima q' piculofissima **S**ūt
 itē aliq' aut p' naturā v' grāz aut p'
 ista ambo fil' amātes solitudinem
 sollicitiqz de sua salute. desideran/
 tes agnoscere deū ac spūalia ista
 ad amare **N**ō hñt etiā nimis for/
 tes vehemētes qz carnales mot'
 q's vincē nō valerēt **I**sti habiles
 sūt ad tradēdū se vite otēplatiue
 q' spēalē hñtes cor dulce ac tene/
 rū ad deuotiōez flexibile **D**iffici/
 le est enim cor durū ad bonū per/
 tingē qd male habebit in nouissi/
 mo **E**t accidit ptingē aliq' pau/
 latim ascēdēdo ab actiua vita v'
 qz ad gradū sūmuz otēplatiue. q'
 tñ postea reuertē descēdet qz ad
 actiuā. **Q**uod ottingere p't in casi/
 bus duob'. vel p' negligētā q' si/
 ctionē. aut certe p' abūdātiā virtu/
 tis. tali mō q' pro suo libitu v'ra'
 vna vita sine alteri' impedimēto
Nel p'm suū officiū. q' statū talem
 hñt decet platos. sic q' sint vite cō
 tēplatiue ita pfecti q' in tali radi/
 catiqz descendere possint ad acti/
 uam non tamē deserēdo omnino
 otēplatiuam **Q**uemadmodum
 angeli ad nostram custodiam de
 putati hic inferius contemplan/
 tur semper videntes faciē dei pa/
 tris qui in celis est

De monte

Capit. xxvi. **Disputatio**
quō vita cōtē
platiua proſit in p̄mo ſibi ip̄i.

Propter tria motiua ſeu rō/
nes tres inſe alias. q̄dam
miratur q̄ aliq̄s ſe tradit
vite cōtēplatiue. **Prima** qz cōtēpla/
tium non n̄ ſibi ip̄is p̄ficiūt. **Secūda**
qz videt̄ eis q̄ cōtēplatiui nimis ve
lunt inq̄rere q̄ ſapē atq̄ nimis alte
volare. **Tertia** ē. cū m̄lti ſunt dece/
pti erindec̄ effectū fatui q̄ melācoli
ci. **Ad** q̄s rōes tres ſi ſaltē rōes
dicēde ſunt breuif q̄ manifeſte r̄u/
debo ſancti enī doctores de mate
ria tali abūſat̄ ſubtili p̄fūdi q̄
loquūtur. **Ad** p̄mā rōnē respon
deo q̄ aliq̄s vite cōtēplatiue ſibi ip̄i
p̄ficiūt multo pl̄ atq̄ diuini. pla/
cet qz ampli⁹ deo q̄z p̄ vitā actiuā
q̄d ſatis ē. **Nihil** eſt enī poſt deuz
a me pl̄ diligēdum q̄z egomet. et
pl̄ etiā q̄z totū reſiduū m̄di. idō
p̄diligēdū eſt mihi placē deo. iſtā
qz vitam acceptare q̄ ſibi accepti/
oz fieri poſſū q̄z poti⁹ q̄z h̄re modi
cū meriti. vel forte vt aliū lucrifa
cerē eū ſaluādo. mei aut̄ detrimē/
tū paterer me cōdēnando. **Et** eſt h̄
intelligēdū ceteris parib⁹. et q̄ ali
quis tam libere poſſet vt̄ vna vi
ta ſic̄ altera. **Quod** dico p̄ p̄ pu
blicos officiales q̄ p̄latos. et habē
tes alias dignitates ip̄os obligā
tes vite actiue intendē. quē admo/
dū ſe etiā muliēs maritate puēos
h̄ntes q̄ familiā gubernātes aut
obligati ſuis ſuire parētib⁹. **Si** ei

contemplationis

hui⁹ mōi p̄ tūc ſe tradē vellēt cōtē/
platiōi ip̄i ſe dānarēt p̄ obligā
tionē q̄ ligati ſūt ad alijs p̄ficien
dū. eſſetqz vna mala tentatio q̄ pe
riculoſa vni tali vt dictū eſt q̄ ſibi
dilectabili⁹ eēt ſp̄ intendē cōtēplatio
ni. negligēdo aut poſtponendo h̄
q̄d facē teneret. **Et** eſſet p̄ h̄ dā
nos q̄ nocēt ſubditis q̄ reipublice.
De tali eſſet b̄n̄ cōgrēdū q̄ ſabba/
tū cōtēplatiōis ſue veridēdū. **Secūda**
aliē ē de nō obligato ad ſeruiēdū
alijs p̄ officiū q̄d h̄z vel nō ne/
glecto q̄d facē alijs tenet.

Capit. xxvii. **De** profectu
quē cōtēplati
ui alijs afferūt.

Consequē eſt ostēdo q̄ p̄ſōa
cōtēplatiua multū etiā pro
deſt alteri. **Primo** qz dat
exēplū bone vite p̄dicatqz ſcō et
ope deū ſup oia diligēdū. et q̄ re/
liq̄ oia ſunt vanitas nec curanda.
Et hec non eſt modica doctrina
imo de tāto p̄ualet q̄nto opa pl̄
cōp̄bant̄ eē ſine fictiōe q̄z verba.
Itē cōtēplatiui per deuotas ſuas
orōnes oib⁹ alijs p̄ſūt. **Et** accidit
ſepi⁹ q̄ p̄ eoz merita de⁹ fa ciet̄
q̄b⁹ dā mediātib⁹ m̄danis licz eē
mali ſint tales q̄d dā maximū bo
nū puta pacē alicui⁹ regni vel cōſi/
mile. quia nihil poſſum⁹ ſine gra/
cia dei ſpeciali. quā citi⁹ boni cōtē
platiui impetrant a deo q̄z actiui.
Et ſunt ip̄i tanq̄z oculi corporis
illuminātes et dirigētes oēs opa
tiones ſc̄as per membra. **Et** licet

Tales enim
si sunt ad res
omniū alio
bus illūma
ip̄i ſerūt au
unt ad vni
Ad dico q̄
nō debent
ad ſuccur
q̄ poſſit
ſc̄e hic eſſe
tono b̄n̄ q̄
ceros ſc̄e
cōſilia ſit a
vna corp⁹
re ognoſcere
dōne vno
ui q̄ ſc̄e
uā dūctas
nōtand⁹ e
pl̄it q̄ ſe
vt alijs lib
omno lab
nū alijs
ſc̄e ſc̄e
mora ad vna
et h̄z op̄er
vite adū po
faciet h̄z ſc̄e
nō modica
te p̄ orari
ligaret ob
exercēdū
vrgētis nō
tem aut̄ nō
aliq̄ p̄ire p̄
ueniretur

Capit. xxviii.

ad sorores

Tales enim cōtemplatiui ordina-
ti sūt ad referēdū deoꝝ dirigēduꝝ
omniū alioꝝ opa nō ita in spūali-
bus illūinatoꝝ seu subleuatoꝝ. q̄
īpī scirēt aut possēt sp̄ oē qđ faci-
unt ad deū ordinare tanq̄ in finē
Nō dico qđ in casu nēitatis p̄sona
nō debeat dimitte suā cōtemplatōnē
ad succurrēdū alteri nēitati. Sed
qđ possit utrāq̄ vitā tenē insil per-
fecte hic esset melioꝝ. quē admodū
teneo bñ greg. ac sc̄m Bernar. ⁊
ceteros fecisse. Et qđ bñ pp̄dēt qđ
excellētia sit aie ⁊ bonoꝝ spūaliū
erga corp⁹ ⁊ bona t̄palia. hic cla-
re agnosceret qđ pl⁹ p̄dest toti ec-
clesie oratio deuota vni⁹ cōtemplati-
ui qđ faciūt cētū ⁊ cētū vitam acti-
uā ducētes. ad succurrēdū alioꝝ
nēitatib⁹ corp̄alib⁹. Et m̄ro plus
plūt qđ se in mūdo occupātes nō
vt alijs subueniant. s̄ p̄ suo pp̄rio
omodo laborātes ⁊ sepe in dam-
nū alijs. Igit̄ dico qđ si aliq̄s spūs
sc̄i instinctu sēserit se inclinātū ⁊ cō-
motū ad vitā cōtemplatiāz sectādā
et h̄ agnouerit. talis sine vitupio
vite actie potēit abrenūciare imo
faciet h̄ eū laude magna p̄miū qđ
nō modicū inde acceptur⁹. nisi for-
te p̄ contrariū aliq̄s a suo plato ob-
ligaret̄ obediē ad p̄blicū officiuꝝ
exercēdū vel etiā in casu vltime a
vrgētis nēitatis sic dcm ē. Argen-
tem aut̄ nēitatē voco. qñ verisimilē
aliqđ p̄ire possēt nisi p̄ talē eis sub-
ueniretur

Cap. xxviii.

Q nō est sup-
bia tēdē ad

loii.

vitā cōtemplatiuā vt dōā putabant
ostendit per exēplū

Nec est dicēdū q̄ntū ad se/
cū dā rōnē añ dictā qđ ten-
des ad finē cōtemplatōnis quē supe-
ri⁹ declaui. h̄ ē ad amandū deū sū-
me ex toto corde qđ talis tēdat ni-
mis in altum aut p̄sūptuose agat
imo aliq̄s apt⁹ ad hoc faciēdū et
gr̄az talē a deo cōsecut⁹ deficeret
et min⁹ bñ agēt vt vidēt si dei do-
no nō vterēt. Et sp̄ealiter ecclīastici
et religiosi q̄rū vitā ad h̄ ordina-
ta est. oio se dare debēt ad vitam
hanc poti⁹ qđ ad alia. **Sicut** ⁊ cleri-
ci p̄cipue qđ theologī. aut certe
eoꝝ sciētia nō iā eis auxiliabit̄ s̄
inde inflabūt. efficiuntq̄ vani va-
cui⁹ sup̄bi. **P**z p̄ h̄e ex^m ad oculū
Erit in regis curia fuitoz dōā co-
q̄ne cui rex talē dabit gr̄az vtpote
facē eūdē volēs suū camerariū. qz
iudicat ip̄m ad h̄ sufficiētē. sic pla-
cet sibi. **N**ulli dubiū qđ si p̄oēs fa-
mul⁹ h̄ refutat cā sue pigricie aut
pp̄ fictioez cordis a ingluuie seu
gulositatē dicens se malle p̄manē
cōtinue in coq̄na in officio scz sor-
dido p̄ori. ip̄e vtiq̄z erit criminabi-
lis ⁊ rephēnsibil⁹. **S**icut qđ p̄t famula-
ri deo in statu excellenti erit dāna-
bil⁹ si se occupare sp̄ voluerit in mi-
noribus: nec excusabitur humili-
tate sed imputabitur cordis sui
fictioni aut tepiditatē. **N**ec dico qđ
deficiūt ⁊ errāt qđ in cōtemplatione
sua nimis volūt inq̄rere. **S**ūme ei
talib⁹ necessaria humilitas est. qđ

De monte

custos est et nutritur ipsi caritatis

Capit. xxxix

De excellentia
contemplatiui su-
per actiuos

Quatuor ad rationem tertiā scilicet
quod aliqui tales contemplatiui sunt
decepti effectibus fatuorum melancolicorum. respondet quod in actiua vi-
ta sicut plures sunt decepti. quia non
videtur discretio requisita ad bene
terminandum inceptum opus. Nec etiam
omnibus est data gratia talis viuendi
scilicet in contemplatiua vita propter causas
certas antesignatas. sic dicit apostolus
Quilibet habet donum proprium a deo
vnde quod dicitur sic. aliter vero sic et iterum. Si
in corpore vno omnia membra essent
oculorum. vbi essent manus et cetera. Merum est
quod mundani contemplatiuos leuiter iudi-
cant fatuos esse atque melancolicos.
Non enim faciunt quomodo et ipsi. contemnunt
quod omnia que isti mundani carissima te-
nentur non vident magnas consolati-
ones et sancta opera spiritualia que diuini-
tas que adipsi fuerunt contemplatiui mun-
dum refutando et a se procul expellen-
do omnem auaritiam. superbiam. omnem iram
et inuidiam insuper et vanitatem. que mun-
danis sine mora persistant non modicam
veraxionem. Et viuunt contemplatiui in
magna reuerentia et pace conscientie. quod est
bonum tale quod aliud ei comparari neque
loco que occupationum mundanarum
super terram in angustissimo loco et
re modica ipsi contemplatiui occupan-
tur in maiori et ampliori loco ac
negotio que sit totus mundus. Hec est in
deus. Quid pro hec velim dicere non

contemplationis

runt que sunt experti. Tertium est quod vita
rationalis creature versatur plus in
operatione intellectus et rationis quam alibi
habet in meditationibus rationabilibus et
in voluntaria dilectione. Et ideo ve-
raciter et quasi soli totales viuere dicun-
tur. que in contemplatione nutriuntur cibo
tali atque potu. et non illi que suas
animas ac vitam non proleuant ad ce-
lestia que bestie. ipsi ei comedunt et bi-
bunt. ipsi letantur et gaudent. ridet at-
que leuitatibus insistent. ipsi sua corpora
verant. sicque suo modo faciunt ut be-
stie. Sed forte obiciunt quod auxili-
antur alios pro laboribus suis. ita etiam
faciunt eam et alium et interdum apostolus.
Quamquam habet ipsum laudabile est ei que ne-
scit et non propter apostolus. et que implet habet
fideliter ad bonum finem et intentionem.
scilicet ad huiusmodi deo et subueniendum
alteri. Fateor quod contemplatiui in sa-
ctis mundanis non sunt ita sapientes et
prudenter. quammodum actiui. Ra-
tio quod suum ingenium et intentionem in ta-
libus non ponunt. vnde accidit eos iudi-
cari simplices et insipientes queque eis
modica de isto sit cura ad hoc enim
sunt vocati ut apostolus inquit ad hoc ni-
tuntur toto conamine. scilicet reputari fa-
tui ut sapientes effici possint.

Capit. xxxix. De necessitate gratie
dei ipsi contemplatio

Reuerteremur igitur ad portam scilicet ad
gradum secundum scale contemplationis
quem dixi locum secretum et silentium. De-
claravi aliquando de secreto duplici
sic de silentio. vno scilicet est animarum. et alio
intra eam. ipsa vero contemplatio tendit

ad sorores.

ad hñdū nō extrinsecū sed intrinse
cū scz secretū atqz silētiuz. Ad qđ
olequēdū pdest q̄rere etiā ad ex/
tra sic dictū est supra solitudinē et
silētiū. Dic ergo btūs bern̄ qđ spō
sus anime ielus xp̄s verecūd' est
amic' nec libēter spōsā suam acce/
dit multitudinē p̄ntē. q̄rit autē esse
sol' **O**portet igit' animā a se omni
no expellē oēs occupatiōes inte/
ri' et exteri'. vt scz solūmō intēdat
ad recipiēdū spōsuz suū. Et q̄ eni
de' ip̄e simplex est et vn'. inq̄ri vult
in cordis simplicitate et vnitate.
Cor autē tale simplex nō ē et vnū
qđ in tot ptes diuisū est p curas
mundiales malas et vanas. Sed
heu in q̄ntā miserā p pccm reda/
cta est nobilis ip̄a anima. q̄ in sta/
tu p̄me innocētie ex toto et oio or/
dinata fuēat ad cogitādū de deo
suo creatore. atqz cōsiderare spūa/
lia sine aliq̄ impedimento et diffi/
cultate. qđ ip̄a mō p tātā penam
difficultatē qz/grauiata onere sue
corruptiōis p̄t opari qđ est mira/
bile. qđ noscūt optime q̄ ad h̄ ni/
tunt. **Q**ue' me' qđ ē nūc qđ ip̄az
aiam in altū releuare possit. ponē
in vnitate, reducē ad simplicitatē
eāqz expedire de mari isto pcello/
so tumultuoso atqz fluctuātī p cu/
ras absqz numero. per phātasias
varias imaginatōesqz sine mora
abunde scaturietes. **C**erte h̄ facē
p̄ncipalitē nihil valet nisi virt' tue
gr̄e. et hui' maris magni et spacio
si mor' mitigare qđ intra nos est

lōtū

Tu suscitās egenū pstratū de pul/
uere vanaz cogitationum. et pau/
perē erigis a stercore inordinata/
rū delectatōnū. collocans eos in
altū vt sedeāt cū p̄ncipib' h̄ est cū
angelis atqz sanctis. et vt eoz cō/
uersatio in celis sit. **D**onū autem
istud gr̄e. veracit' tribuit solis inq̄
rentib' ip̄m diligēt atqz ardent' et
ad h̄ se disponētib'

Cap. xxxi. **Q**ualit' anima
contemplatiua dicitur
eleuari supra corp'. et efficitur
simplex et vnica.

Nec intelligēdū est animā
corp' deserē h̄m substāti/
am cū in cōtemplatione ra/
pta fuerit/saltē de cursu omni. h̄
p tūc eē dicit' vbi fuēit cor suū at/
qz amor su'. sicut august'. dicit qđ
anima veri' ē vbi amat qz vbi ip̄a
animat. h̄ est qz vbi vitā p̄stat cor/
pori. **E**t idō dico qđ talis eleuatio
aie deuote extra mūdū ac sup ista
corpalia vsqz ad semetip̄az et vsqz
ad āgelos. v' certe vsqz ad creato/
rē suū alti' fieri nō p̄t. q̄ fit p forte
scamqz meditationē vel ardētē
amorē. **T**ali mō qđ tal' meditatio
aut iste amor vtut. sit tā potēs vt
ip̄az faciat obliuisci vel cessare ab
oib' opatiōib' alijs et fantasijs sic
esset in sopore p̄fco aut somno. v'
saltē si nō ex toto tales cessāt opa/
tiōes ip̄e tñ nō p̄nt corrūpe extin/
guē aut superare meditationem
vel amorem ardentem supradī/
ctum. p̄pter vigorosaz ei' potētā

De monte

Oportet eē q̄ aia rōlic in tali me/
ditatiōe sit occupata ⁊ amore ad
hmōi q̄ sit oīo intēra. nec de qua/
cūq; re alia sit ei cura nec ad alia
respiciat. nisi forte talia p̄tereūdo
nō tñ ibidē pedē figēdo. scz q̄ in
talib' nō arrestet siue morā faciat
Et h̄ fieri posse expiētia q̄tidiana
in minoribus h̄ manifestat **A**ffir
mat q̄ idē aristotl. inq̄ens **A**cci
dit interdū aliq̄e sup re aliq̄ tam
fortit̄ meditari. q̄ nec aptis ocul
intuebit̄ h̄ q̄d ipsū p̄teriet seu q̄d
aī eum vadit **S**epeq; in societate
cū qua sociabit̄ plura dicētur ⁊ co
rā ip̄o exercebūtur seu fiēt de qui
bus nec aliq̄d sciet. sed in sua fortit̄
meditatiōe pseuerabit ac si dormi
ret **U**nde q̄sq; de tali puerbium
istud cōmune solet adduci et dici
Iste ad suos meditatur amores
Talē similit̄ modū rapt' p̄cipiūt
sepe studentes ipsi. aliquo subti
litate opilare molientes **D**ictō/
res suo mō facē osueuerūt sic ego
teneo. alijq; opifices subtiliū posi
ti in imaginatiōib' fortib'. **R**ecita
turq; d̄ p̄bo q̄dā noie archimeni/
des excellenti geometro. q̄ imagi
naliē deliberauit facē ingenia s̄
tilia ad bellādū et defendēdas in
uadēdas q; ciuitates **U**nde acci
dit ciuitatē quā inhabitabat d̄s
p̄hs ab inimicis obbellari. p̄nceps
autē exercit' p̄cepit ne aīditus
p̄hs occidēt̄ **S**ed a casu q̄dā eun
dē suas figuras protrahētez s̄m
sciaz geometrie repperit. q̄siuitq;

contemplationis

ab eo q̄ noie appellaret̄. ip̄e d̄o tā
fixe suaz figuraz formatiōib' in
tēt' exiit vt q̄d sibi iste inq̄gās
diceret penit' ignoraret. nisi q̄ in si
nuabat eidē q̄ se nō impediret ni
hil aliud respondēs vnde idcirco
vitā p̄didit **E**cce q̄ fortis huius
erat meditatio vt ob ei' rigorosi
tatē ciuitat. sue expugnationē nō
p̄ciperet. atq; nec q̄dē inimicū ag/
nouit ip̄m occidētē. **A**lius itē p̄hs
neades d̄s ad mēlaz posit' sepe
omēdē oblit' est. oportebat q; ne
fame periret famulā suā ad cibuz
p̄cipiendū ei' manū adducē **D**e q̄
valeri' h̄ recitās dicit ip̄m solum
anima vixisse. corpore autem cir/
cūdatū fuisse tanq; re eīnea ⁊ in
utili **D**icta exēpla adducta s̄ ad
oīdēdū q̄ aia imaginatiōes atq;
curas nō proficuas a se p̄t depel
lere. vt subleuari possit et ad s̄cti/
ora conuētiōra q; ascēdē. atq;
se talit̄ ad vnitatē simplicitatēq;
deducē. meditādo solūmō q̄lic ad
suū creatorē poterit p̄ingere qui
eius est locus finis atq; amor q;
uis illud facē fortius sit atq; dif/
ficilius. q; in dictis exemplis ostē
sum est **E**t hoc de tanto quanto
cogitationib' vti oportet spiritu
aliozib' habere q; meditationes
magis extraneas atq; s̄bleuatas

Cap. xxxij.

Memoriam facit libri de contem
platione Richardi de sancto vi
ctore

ad sorores

Richardus de sancto victo
re quodam eisdem librum quoniam
quod partes continent ubi mul-
tū subtiliter atque secundum profundam scientiam
tractat materiam istam scilicet de contem-
platione. diuidens ipsam contemplationem in
spēs sex seu modos. Quorum modo-
rum duo in imaginatione sunt positi
duo in ratione. item duo in intelligen-
tia. Secundum hunc prefatus doctor ponit
tres modos celorum intra animam. et iu-
xta hunc quod ipsa anima cogitando seu me-
ditando seipsum vertit diuersimode
scilicet aut meditando corporalia que sensu-
bus percipiuntur exterioribus. aut ad se-
ipsam cogitando aut angelos et eo-
rum statum. aut certe ipsam deitatem.
Et presertim dicit Richardus in quinta parte
libri memorati tradit quomodo contem-
platio format seu diuersificat modis
tribus. Aliquam per hunc quod ipsa anima dilata-
tur interdum amplius et quandoque plus ele-
uat suum intellectum et quandoque per hunc quod ipsa
habet ipsam scilicet intellectum sicut alienatum
seu oblitum. Declarat quod per hunc modum
istud fiat et quomodo quandoque huius accidit. ad
duces auctoritates atque exempla
scripturarum et naturarum. quod hoc fi-
at per admirationem vehementem aut per
magnam deuotionem. vel certe per de-
lectationem non modicam spiritualem atque
consolationem. Sed quia mee intentionis
est loqui non subtiliter sed rudes et breuiter.
idcirco postpono vobis declara-
re notati doctoris doctrinam quam nisi
mihi subtiliter nisi forte in certis pun-
ctis subsequenter et huius modo capaciore
atque vobis familiariori

lix

Capitulum xxxviii. De tertio gra-
du contemplationis et similitudinibus quodam naturalibus

Nunc restat de gradu ter-
cio scale contemplationis
differere. quem fortem fore
baptisam pfeuerantiam. Cum adiuto-
rio enim gratie diuine pfeuerantia for-
tis ponit atque collocat in altitudi-
ne pfecte contemplationis. ordinat quod
hominem in statu pfecto in quo potest dici vi-
uere amore. Tunc ei recipit diuinas
consolationes amoris. non sentiendo
tribulationes carnis aut mundi. De
nulla enim re alia ei extitit cura nisi
si deum amare. de ipso meditari atque
loqui. et per eius amore fugit fatuas
delectationes huius mundi. atque eiusdem
mundi aduersitates cum gaudio sus-
cipit. et ideo non est quod ei possit obedere
seu nocere. Non prespitas. ista ei subter-
fugit aut certe ipsam humillime suf-
fert in magna gratiarum actione.
Item non aduersitas. hanc ei arden-
ter desiderat sicut mediate que deo ad-
ducit. et que ipsa deuota anima purgat
et edocet. per quam quod sponso suo ac
amico iesu christo similes qui plenius
fuerat tribulationibus. Recipit item
aduersitatem quemadmodum si-
gnum certum quod deus omnipotens sponso
eius eam diligat. ex quo dignatur sic se vi-
ficare et castigare. Et in statu isto
anima deuota ardet dulciter suauiter
atque pure igne spirituali succesa. recte
ut carbo clarus et torus ignis et sine
fumo et sine crepitatione aut sine tu-
multu. Vbi est anima totaliter radica
b i

De monte

ta in terra optima multū fructum
afferens **I**bi est destructa amoris
mundani ciuitas et diuini amoris
ciuitas constructa **S**ed tñ nō est q̄
quōdiu hac mortali vita uiuūt sine
dono ac p̄uilegio gr̄e sp̄ialis ali
quis in tali p̄fectiōis statu sp̄ pos
set p̄manē sine sui mutatiōe. q̄n po
tius dico vsq; ad mortē de statu
in statu variatiōez sepe mutatio
nem fieri **S**ed q̄ iā ad talē statu p̄
fectiōis puenit. talis diuini in eo p̄
manet et sepi⁹ q̄z alij immoratur
Sed si ip̄m quicq; exercitiōe erigit et la
bi ex eo. citi⁹ releuat in aliquē de
duob⁹ p̄mis statib⁹ **Q**uim⁹ status
op̄at ouēientē hyemi. in q̄ uiget q̄i
sp̄ frig⁹ et obscuritas **S**ed s̄s s̄kat
tpe uernali. in q̄ p̄ mutatiōē gr̄a
uē mō uiget calor post frig⁹. mō
obscuritas et post tēperatiā aeris
modo sol lucet. post nube tect⁹ oc
cultat. mō pluit. post ē serenū **T**er
tius stat⁹ eq̄tur estati calide. in q̄
q̄si continue feruor est solis atq; ac
ris claritas. licet in t̄dū ueniāt plu
uie et obscuritates. fortiores q̄z ori
ant tēpestates atq; horribiliores
mutatiōes q̄z in quocunq; tpe alio
Et tali mō p̄fecti contēplatiui suffe
rūt p̄ tpe tēstatiōes grauiōres ali
is. et h̄ a p̄t ip̄oz p̄bationem et
purgatiōē ut in humilitate obser
uent vel certe in t̄dū ad eoz p̄diti
ōē p̄m occultū dei iudiciū. erigē
te eoz supbia et iniquitate. exēplo lu
ciferi creati in tanta pulcritudine
sapiētia et contēplatiōe tam sublimi
Potest itē aliē p̄m stat⁹ susari diei

contemplationis

p̄me hore in mane. q̄ claritas tene
bris adhuc inuoluta cernit atq;
multū obscure incipit apparere. se
cūdo hore t̄rie diei terti⁹ hore clare
meridiei **E**t sic de multis alijs figu
ris s̄lib⁹ et exēplis

Capit. xxxiii. **F**ortis p̄se
uerantia ne
cessaria est cōtēplatiuis

Qui absq; p̄seuerantia forti
summitatē et altitudinē mon
tis contēplationis putat se
obtinē aut p̄fem h̄re calozē amo
ris diuini. talis ouēientē assimila
tur ascēdētī mōtē excelsum postea
sp̄ descēdētī p̄usq; p̄tingat in sum
mū. et h̄ qz reperit quōdā difficul
tatē aut impedimētū **N**el op̄atur
uolētī ignē accēdē vel succēdē in li
gnis uiridib⁹ aut putridis. q̄ cum
nō statim accēdit aut cū p̄mo nō
p̄cipit nisi sumū vel modicā flami
nā facit̄ extinguibilē q̄i amor⁹ re
cedit destruit aut p̄ totā domū p̄
h̄cit spargēdo hinc̄i struē ligno
rū **I**tē merito op̄at p̄fat⁹ nō po
tētī pacifice maturitatē grani sui
seminati expectare. aut q̄ sua plā
tula inserta t̄re radices b̄n figat.
p̄t morā aut piculū v̄l difficulta
tē quā p̄cipit talis **R**urs⁹ gerit ty
pū simee cupiētī nucē uiridez de
gustare. sentiēs at corticis amari
tudine ad nuclei dulcedinē nō pou
cit. statim eā a se proijcit nō pleue
rans **P**ostremo assilat pigro mi
liti. q̄ añ ciuitatis obsesse captiōez
p̄fēaz tedio affect⁹ in d̄ discedit
Vidētis igit q̄ taliter faciēdo

ad lozores

lx

aliqs nō ptingit ad apicē mōtis. nec ignē hīe poterit neqz bladum. Itē nec arborē neqz nuclei gustuz nec etiā ciuitatem obtinē. pferēdo ista pūctis iā dōcis. Sic sicut nō pōt puenire aliqs ad pfectiōem orem plationis. sine forti pseuerātia

Capl. xxxv. Impedimēta plura ne quis mōtē oteplatiōis vsqz ad sūmum ascendere valeat

Stem^o adhuc modicuz in vno sup^o dōcoz exēploz. cōsiderātes fēm volētis ad finē mōtis alti atqz pēdētis ascēdere. Itē otinue ascēdit. nō redescēdo in bassū. Si eū pausare cōtigat. nō incipit pgressū suū a pede mōtis dōci hī a loco vbi moueri desijt. Pari mō cupiēs possidē oteplatiōis pfectiōnē nō oqz dēscē a se ipm arrestare qz pausare ē redescēdē. nō pgrēdi retrocedē inferi^o est. Nec debz eē sp reincepe a basso. hī vnde recessit qz vbi dimisit. Et ppe istū pseuerātie absētia. tā pauci repiunt q ad pfectaz ptingūt cōteplatiōez. Quā cito ei qdā modicū ascēdētes sentiūt penā aliquā qz laborē credūt ipi pausare. sicqz retrocedūt inferi^o. Sūt aut aliqz hītes ordinē. q modū ascēdēdi nō custodiūt. statū ei volūt salire vsqz in altū. nō incipiēdo a basso p mediū ituri. Bassū at seu inferi^o hī mōtis osideratō ē suoz pēcoz atz defectū. Sz repiunt aliqz collis suis imposta hītes grādia onēa nec hec ipa abijciūt. q nihilomin^o sic se

putāt ascēduros oio. Qn^o aut istū est occupatio mūdānaqz fortis cogitatio inibi posita seu fixa. q anī mā aggrauat mirabilē faciēs eā sp ad se reuertit relabi si quā leua uerit se. Kurs^o qdam ppe minimas volitātes cozā se muscas totū dimittūt. q ire desinūt vl redescēdūt. Musce iste se volātes cogitātiōes qd^o aia in suo pgressu neqz oqz arrestari seu impediri hī vltēri^o pcedē. fugādo istas a se manu scē indignatōis. Repiunt eē aliqz tales muscas insequētes. ad modū pueroz p papiliōes currētū. Itē se q dā q latratu canū infēnaliū statūz tēnt. hī q cito sentiūt tērationē aliquā turpē totū dimittūt. vel certe se cū tū occupāt. nitunt qz talez expellēt oēs hī mōi tērationē qz cogitātiōes. qd sepe fieri nō pōt. hī bene pnt pteriri scz eas nō curando exēplo pegrini q ad quēlibz latratū canū nō sistit pedē cū sibi in via tal occurrit latrat^o. hī cōcito gressu tā qz nō curādo iter otinuat q sic silent. De qnto enī pl^o p sisset ad se defēdēdū vl ad eos opefēdū. tāto āpl^o latrarēt q iter suū talitē p dēt. Aliqz at nō extēdunt sp manū dexterā huic q eos in altū oqz subleuare imo retrahūt appodiantes o fidētes qz in multitudīne diuiciarū suaz qz sue fortitudinis. iō qz si mirū si hī mōi cito labunt ppe hī debet hō sp extēdē manū suā ad auxiliū dīne grē diffidēdo oio de p^oria sua potētia. nō psumendo se posse illic puenire q tēdit p se ipm

b z

De monte

Rex. sē alij q̄ putāt statim eē se in
sumo. cū tñ ad huc sint bñ in basso
Nō ascēdē dissimulāt q̄ dimittūt q̄
sic dimittēdo retrocedūt inferi?
Alij p̄cedūt vsq̄ in altū. s̄ statiz
efficiūtur vane glōsi seu gaudion
Nōcē ip̄is op̄ suū multū bñ per
egisse q̄ suā dietā bene fecisse **N**ec
ponūt diligētā ad ibi scz in alto
demorādū **E**rgo tales p̄cipitanē
seu stati decidūt. nō ascēdētes ita
velocit̄ sup̄ sic vellēt vna alia vice
Nel forte eis de? nūq̄ auxiliabit̄
ad illū ascēdēdū. exigēte s̄ super
bia eoz q̄ ingratitude q̄ abusu
cognitōis habite. q̄ ē horribile q̄
cā nūq̄ p̄sumēdi imo sp̄ se tenēdi i
p̄ fūda hūilitate. cuz scz p̄cipit̄ q̄
hō q̄ dō fuerat tā p̄xim⁹ atz fami
liaris in collocutiōe sua q̄ sic auicu
la q̄ ostruxisset nidū sibi intra celū
postea desceret vsq̄ ad infernū si
ne reuocatiōe aut reuersiōe **D**e
hinc sē alij q̄ cū viderint se modū
cū alti? ceteris in mōte isto. alios
aspnant q̄ derident inferi? exites.
q̄ inite d̄relinquunt̄ a deo vt labā
tur. q̄ ten⁹ cadētes agnoscāt q̄ mo
dicū a semet ip̄is possint **A**lij autē
q̄ istū mōtē nō nisi p̄p̄ curiositatē
ascēdē volūt. q̄ vt dicē possint eē
suim⁹ ibidē. aut certe vt secreta ex
cellētia inq̄rāt. aut p̄p̄ solā placē
tiā seu delcātione. a p̄p̄ loci emi
nētis amēitatē. nō at vt deo meli⁹
placeāt p̄xim⁹ q̄ ei seruiāt. hone
st⁹ apl⁹ q̄ magis meritozie **E**t isti
cito amittūt dei auxiliū atz ei⁹ gra
tiā aut certe replūt se deceptos ni

contemplationis

mis dure turpiē atq̄ miserabiliter
Putāt eni se eē in mōte dei. cū sint
in mōte diaboli **P**ostremo ē ali
q̄s inuentre nimis q̄ rō dicit̄ seu
ius sit festinātes. nitētes p̄ire suuz
ductozē q̄ fort⁹ q̄ vult idē. q̄ ma
gna ē fatuitas **G**ra dei est ductoz
iste sic dēm ē **Q**ui ergo nō p̄t aut
dignat̄ expectare spaciuz t̄pis p̄
motu grē isti⁹ q̄ auxiliū iure eā per
dit. et alia vice ip̄az p̄ libitū suo tā
cito nō repiet **S**ic e regiōe eē ē cū
istis q̄ ad istā grāz sequēdā nō sē
pati cū ab ea vocant̄ q̄ monentur
ad ascēdēdū imo refutant a alibi
vadūt aut certe x̄bo v̄l f̄co dicunt
grē vt adhuc modicū ip̄os expe
ctet. et sic ip̄a depulsa mox recedit
Oportet igit̄ continue stare sup̄ sui
cordis custodiā ad imitādū visi
tationē diuie grē. q̄ p̄cedē s̄m ip̄i⁹
motū atz volūtātē nec veloti⁹ n̄z
tardi⁹. oī t̄pe cū p̄fūda hūilitate
indig⁹ se iudicādo etiā ad mōtis
isti⁹ lat⁹ iacē. q̄to magis ad eius
apicē ascēdē **P**er s̄ ei de tāto tra
het̄ alti⁹ **Q**uēadmodū rex p̄p̄o
tēs volēs honorare militē suū. de
tāto eū libēt⁹ collocat sup̄ vt se
deat cū p̄ncipib⁹ q̄to magis reni
tiē ad s̄. et de tāto magis trahit̄
q̄ opellit d̄ q̄to miles ip̄e pl⁹ t̄. uli
at se excusat q̄ **S**up̄ oia ei displicz
deo p̄sūptio. nec delcāt eū modus
volētū eū accedē effrenate q̄ sine
timore q̄si ad suū sociū q̄ sibi filēm.
s̄ debz sp̄ custodiri sancta et lau
dabilis verecūdia. tremor et pa
uor atq̄ timor cum cōfidentia sue

ad sorores

benignitatis Sine eni confidētia tal
timor nimis eēt culpabilis q̄ impe
dimētū ascēsus nr̄i mōtis. p̄ tre
morē q̄ tribulationē āpliorē q̄ rō
exq̄reret seu q̄ iustū esset a timore
conceptā

Capit. xxxvi:

De q̄busdaz
alijs impedī

mētis isti' vie

Uquamur adhuc de alijs
q̄busdaz obstacul' siue im/
pedimētis Sūt ei quidaz
qui a sinū suū. h̄ ē corp' p̄prium nū
mis verant. ita q̄ aia se d̄ co iuuā
re nō valet Alij aut nimis sē reple
ti atq; p̄deteroch infirmiq; dormiē/
tes siue pigri Nimis ei diu extiterit
in infirmario ā infirmitate carnali
tatis. p̄ omestione excessuaz atq;
potationē aut vaniloquiū Sūtq;
tles tanq; contracti. f̄soluti. palytici
q; dormitantes. idq; ipos optz cu
rari a basso incipiēdo scz p̄ humi/
lē p̄nīaz Sz quidā sūt q̄ ascēdēdo
vehementē patiunt aliqñ vbi def
famē spūalē cupiūtq; p̄ hec illud
audire q̄ legē. vñ accidit q̄ legen/
do nimis seipos detinēt Recipiūt
illic refectiōnē ampliorē q̄ rō exi/
git. seu immoderate vl q̄ tēp' req̄
rit. in tātū q̄ sui ascēsus initio obli
uiscunt. nec ascēdūt h̄m q̄ reperūt
Merum ē ex pte altera talē refe/
ctiōnē sepe fore p̄ficiā atq; n̄ cari
am. et p̄cipue in exordio vel qñ su
miē mensurate. sp q̄ confidēt hō suū
ascēsus. h̄ ē q̄ in legēdo pl' q̄rat de/
uotionē q̄ sciētā Rursus repiunt
aliq; recalcitrātes atq; saltātes cō

lxi

tra stimulū ipos p̄igētez ad ascē
dēdū in altū. h̄ ē qui fugiūt nimis
tribulationē Itē sē quidā non ad
huc sufficient' instructi de itinē q̄rē
do seu interrogādo a sciētib' ad ha
bēdū desup cōsiliū. h̄ abūdātes in
sensu p̄prio confidūt in se ipos q; se/
met in h̄ docē volētes. et ideo ob
errāt q; sepe turpē deficiūt Sed sē
aliq; nō desistētes petē viā q; inq̄rē
p̄ studiū feruēs ad tātū q̄ de hac
i cathedris etiā sciāt loq; legē ali
osq; docē. lz ibi nō fuerint scz i iti
nere tali loquunt' aut qz sic audi
erūt ab alijs. nec nitūtur ascēdē p̄
illd qñq; et ideo nō mirū si tles in
feri' p̄maneāt sp Nō ei itur ibi p̄
sola v̄ba. h̄ oz pedes ad op' mitte
re Isti sūt quēadmodū illi q̄ in p̄
līs exhortāt' instruit q; aliōs ad
fortit' bellandū h̄ ipi ad tāgēdum
man' nō apponūt. vl sic q̄ alijs de
mōstrāt itinera ad recipiēdas eli
mosynas a pegrinis. ipi dō nō va
dūt aut nō p̄nt ire p̄ ea p̄p' suā in
firmitatē seu impotētā Sūt aliq; q̄
p' q̄ iter suū arripuerit p̄ viā vñā
statim salūt seu declināt ad aliaz.
q; h̄ p̄p' instātā eoz ā qz putāt
leuiorē se inuēturos vel delcabili/
orē. q; sic nec q̄cq; ascēdūt neq; cō
phēdūt. Sicut canes ceruū agitā
tes eum non venant. si modo post
vnum tunc post alium insequūtur
Potius oportet eos vestigia inse
qui p̄imi. nec se circa aliquid ali
ud arrestare qualiter solent agere
canes ad h̄ bene inducti Alij nō
bene ad se ipos intendūt seu respi

h 3

De monte

clūt. 7 ad picula itineris sui. sed im
pulsē sine auisatiōe 7 cautela po
nūt pedes suos. idō ruūt de tam
alto in tā bassū. **Alī** dō ascēdētes
retrospeciūt aut inferi⁹ respiciūt 7
q̄ cito q̄s de basso eos vocauerit
totū derelinquūt. **Qui** d̄ tāto red
dūtur inhabiles. q̄nto diuti⁹ inferi
us detinentur. et inde difficilīus 7
grauī⁹ reascēdūt. q̄ mūdāna con
uersatio in loquēdo aut aliō mū
diale exercēdo nō modicū impe
dimētū 7 retardatiōnē generat. et
in talib⁹ nimis cor suuz figens 7 se
ip̄m tradēs hmōi nō velocitē refili
ens 7 discedēs citi⁹ ad ascēdēdum
iter suū. iste q̄ ciuis nōi ē vsq̄ ad lon
gū tūc causat sibi impedimētū ma
gnū. **Deo** q̄ in istis nō optet mo
rā trahē nisi p̄ sola nēitate 7 p̄te
reūdo ea. vel saltē q̄ si corp⁹ infe
rius fuerit sursū sint corda. **Sed** h
his q̄ nō didicerūt ē difficile q̄ ne
q̄ ancorā cordis fixā h̄nt ad mō
tem. nec cordas bone cōsuetudinīs
eide alligatas. **Interea** sūt q̄dā q̄
cū ascēderint nūq̄ putant se inde
recessuros s̄ illie p̄sistē tanq̄ here
ditario iure. **Sed** in suo casu deoz
sua fragilitatē p̄p̄iam agnoscūt.
sentiūtq̄ tribulationē b̄n̄ cōsiderā
tes tūc q̄ diuina gr̄a ip̄os ibidem
collocant. tenuitq̄ q̄ diu sibi pla
cuit. et tūc discūt cogitare de infe
riori p̄ bonā hūilitatē exītes i al
to. et ecōtra cū inferi⁹ fuerint itez
sperāt. reascēdē. h̄ntes bonā pati
entia. **Opōrtz** enī ita b̄n̄ 7 pl⁹ i spī

contemplationis

ritali aduersitate sic corpali scz tē/
tatiōib⁹ duris q̄ afflictōib⁹ mētis
q̄ sine cōsolatiōe s̄ 7 q̄les h̄re cōsue
uerat vl̄ desiderat sic se immobilē cō
seruare. **Postremo** aliq̄ ascēdēdo
expēsas faciūt nimis largas 7 ex
cessiuas puta p̄ lacrimas 7 afflict
iones. p̄termittūtq̄ facere opa sua
nēcaria. **Et** idō misericors de⁹ cū hu
iusmodi gratiose agit p̄mittendo
eos t̄p̄ib⁹ certis decidē 7 labi infe
ri⁹ vt sic illa facē possint. et eozuz
ad q̄ tenent nō obliuiscant ea ope
rādo. **Talia** s̄ impedimēta ad p̄
ueniēdū ad montē cōtēplatiuos 7
cetera sine numero. q̄ cōphēdi atq̄
reduci p̄nt ad p̄cōca. **Ad** q̄ vincēda
et vitāda nēcaria ē fortis p̄seuerā
tia cum gradib⁹ sup̄ dēis. scz hūili
patientia locoq̄ secreto 7 silētio

Cap. xxxvii. **Quidā** mōi
meditādi q̄
p̄nt suari in cōtēplatione

In legēdo vl̄ audiēdo pre
dicta dubitare posset ali
quis 7 petē. quē in sua con
tēplatiōe modū obseruare debe
at meditādi. **Ad** ei itur ibi pedib⁹
corpis s̄ spiritalib⁹. q̄ cogitatiōes
atq̄ affectiōes s̄ ip̄i⁹ aie. **Et** ergo
nō sp̄ vn⁹ 7 idē mod⁹ meditādi te
net. s̄ valde variatus s̄m persona
rum locoꝝ atq̄ tēpoꝝ diuersitatē
7 s̄m gr̄am dei doctrinā vel scien
tiā quā quis habet. **Un⁹** vadit sic
ali⁹ dō sic. vn⁹ atz idēz hodie vno
mō incedit. crastina dō ali⁹. **Cogi
taui** t̄n̄ q̄ non erit inutile recitare

ad sorores

lxiij

exemplariē. q̄dā q̄lic aliq̄n p̄ranſie/
runt iſtā vitā. **F**ortassis enī ſ p̄fi
ciet ad faciē intelligēdū q̄ reperit
dū h' itineris introitū. **E**t recolo
me q̄nq̄ ſcripſiſſe vob̄ chariſſimis
meis ſororib' plura ad p̄poſitū cō
ueniētia q̄ ad ſequētia. q̄ non reſu
mo p̄ p̄nti. **M**aḡ **R**ichar. de ſcō
victi. libro ſ memorato tradit mo
dū magis meo videri a p̄p̄iatū q̄
oueniētē. p̄fūdis clericis q̄ ſimpli
rib'. q̄ b̄n̄ generalis eſt ſ ad decla
randū pliri' eēt. q̄re hūc p̄tereoz
doctozib' relinq̄. **S**c̄s augl. libro
c̄ſeſſio. dat modū quēdā quez cū
m̄re ſua p̄p̄ia habuit. ſtās ad vnā
fenestrā cuiusdā ortuli nō multum
aī obitū dōe m̄ris ſue. quē p̄poſui
in ſequētib' breuic tangē. **B**eatus
gregl. largiſſime in ſuis moralib'
de cōtemplatiōe loquit̄. oſtēdēdo pe
ricula atq̄ p̄fect' inibi exiētes. **S**z
modū p̄ticularē intrādi vel illic ſe
locādi quē q̄ro nō p̄cepi. **B**eatus
h̄ieron̄. inē t̄lia ſcribit modū vnū
ad virgine eulſtochiū. q̄ eſt q̄ me
ditē mortis ſue horā. quale q̄ p̄/
miū tūc receptura ē. quō d̄go Ma
ria cū filio ſuo **J**eſu xp̄o ſancti an
geli atq̄ virgines ſibi obuiabunt
ip̄az ſuſcipiētes. cātātes q̄ cāticiū
q̄d maria moyſi ſozoz p' trāſituz
maris rubri ſicco pede filioz iſra
el cecinit. **S**ātem' ſcz d̄nō glōſe iē
Et dicit ſibi iōē beat' h̄ieronym'
de ſe ip̄o q̄lic poſt fortes tētatio
nes q̄ crebras p̄ctozis tūſiones
cōtinuē in ploratib' q̄ lacrimis q̄rē
do dei auxiliū ſibi videbat' ſocieta
ti angeloz inſeſſe ob magnā ſue

oſciētē pacē q̄ iocūditatez ei poſt
ſuā p̄ntiaz q̄ tribulationem celit' a
deo trāſmiſſaz. **C**ōcordāt oēs do
ctozes cōiter in mō ſcz iſto. qui ē
meditari inferni penas horridas.
p̄adiſi gaudia. ſua p̄c̄a atz m̄di
vanitatē. **S**ed ego adhuc p̄ticulari
riozē modū inq̄ro. **B**r̄s bernaſ.
pene in oib' p̄monib' ſup cantica
traclat modum vnū ſcz de ſp̄iali
m̄rimonio inē deū q̄ aiaz. quē q̄dā
doctoz pl' nouell' inſequit' faciēs
inē diuinā ſapiētia q̄ aiaz parifoz/
miē q̄dā m̄rimoniuz. **L**iber vero
intitulat' horologiū eſne ſapiētē.
Nep̄ q̄dē mod' talis ē alt' q̄ ſub/
tilis. ſatis q̄ p̄iculosus ſic loquen/
do p̄p̄tim a p̄ncipio ſue ouerſiōis
eū tenē volētib'. **R**atio. cū ei tales
nouitij eſtimarēt meditari de ſp̄ia
li cōnubio. leuic laberent' in recoz/
datione de ſp̄iali ad carnale ma
trimoniū. **N**ec ignoro in d̄cō libro
q̄ſdā modos alios fore tactos vt
pote cogitādo de iuvene ſiue ado
leſcēte morituro nolēti v̄l nō potē
ti penitē. ſiſic meditando dei iudi
cia. item cōſiderādo beatā v̄rginē
Mariā in hora paſſiōis d̄ni n̄ri **J**e
ſu xp̄i. **Q**ui modi boni ſc̄ atz oueni
entes. q̄ p̄nt ibi vidēti q̄b' placuēt
Cap. xxxviii. **D**e mō cō
templatiōis quē
br̄s bern̄. tenuit in p̄ncipio

Recitat br̄s bern̄. d̄ ſe ip̄o
q̄lic in ouerſiōis ſue p̄nci'
p̄p̄dit ſibi op' eē q̄ h̄re
debēt opa bona q̄ mēta q̄lia ex ſe
ip̄o nequerat exq̄rēz h̄re. iocirco
h a

De monte

puidit sibi habituz se tñia ex meri-
tis **Jesu xpi** Et ex tñc diligentissi-
me meditabat totaz dñi nri **Jesu**
xpi vitā ab ei'ceptiōe vsqz ascen-
sionēz ex oib' penis q' amaritudi-
nib' ei' collegit sibi fasciculū mirre
q' inter ybera sua amozaret conti-
nue. atqz hūc p iugē memoriā sup
posuit suo pectori intime opatien-
do **Per** qd' occludo ipm bñm ber-
nardū suā cōtemplationēz ascensuz
in eadē icēpsie meditādo assidue
dñi nri **Jesu xpi** vitā. quem admo-
dū legit de scā cecilia quō euāge-
liū xpi in suo pectore portabat .i.
ei' vitā memorādo. q' n' dieb' neqz
noctib' vacabat a colloq'is dñis
q' orōne **Et** doctor q'daz in libro
suo de stimulo amoris intitulo
istā materiā sibi tractat q' spēaliē
de passiōe dñi nri **Jesu xpi**. cōsides
q' in ea omne bonum reperitur q'
q' eadem passio sciez sit vie hui'
puta cōtēplōnis ostiū. volēs qz
aliūde intrare in cōtēplationē ipse
se seducit q' decipit. et cōfirmat dcm
suū auctoritate dñi dicentis **Ego**
sū via vitas q' vita. **Via** p' quā p'
grediēdū ē. **veritas** viatorē illumi-
nās. **vita** eūde nutriēs sustētās et
remunerās **Atinā** p'fat' liber eēt
in gallicū trāslat'. meo eni iudicio
valde vobis fieret p'ficu' **Sunt**
aut' q'dā cōit' aliū modū nō tenen-
tes sue cōtēplatiōis. qz q' ad quē-
daz libz deuotiōis se tradūt vī-
tā alicui' scī aut aliud ad exercitādā
deuotionē plegētes s'm materiāz
quā regitāt qd' sp' n'carij eēt libz

contemplationis

Et ideo iste mod' sol' insufficiēs
est nisi hoc etiā assuescerent agere
sine pñtia chartaz **Alj** dō facien-
do sua pñcia diuina in ecclā. adoi-
scūt q' se exercitāt cōtēplari nitētes.
Quāuis iudico istud eē multū dif-
ficile spēaliē in pñcipio q' posse p'
tingē isto mō ad cōtēplatiōis p'fe-
ctiōne p' laborē cātui ānerū. nisi
forte antea sint assuefacti tales in
suo secreto via cōtēplationis

Capl. xxxix. **De** alio mō
meditādi p' ex-
emplū mendicātis

N Qui psonā q' nō modicuz
p'fecit ad reducēdū suas
cogitatiōes seu recolligē-
dū in vñūz ad simplicitatē. p' b' q'
diligēt' se ipaz inuebat fore pau-
perē miserabilē qz creaturaz nihil
se h're ex suo nec q'c'q' posse ad q're
re **Qua** ex cā mendicare medita-
bat atqz sic ad q're bonoz spūali-
um elemosynā a padisi dñib' in-
talib' diuitijs opulentissimis atqz
plenis. q's nosset largos miro qz
mō charitatiuos existē. iō p'fata p'
sona sub arbore q'dā loco secreto
se collegit. in q' pro suo libitu atqz
diutius ibidem meditari posse pu-
tabat **Conuertit** itaqz se corde re-
nus sine loquela modo ad vñum
postea ad aliū scm. s'm sue deuoti-
onis ministeriū a q'libz elemosynā
expetēdo. apiendo qz suā n'citatez
q' indigētā exponēdo. s' q' memo-
rādo eoz magnā grām atqz lar-
gitatē dep'cādo eē eos vt digna-
rent' int'cedē p' se ad dñi cōpotētē

ad sorores

qz psonaliē sparē corā eo digna
nō eēt. **Nez** ē dēcam psonā i hmōi
meditatiōe plura sēuisse impedimē
ta eēneaz cogitationū atz fātafia
rū. spā tñ forti pseuerantia se arta/
uit atz in dēo loco stinuit inde nō
mouēdo seu discedendo quāqz qd
q̄sūt inuenit. eētqz stabilita oīo in
hmōi ofone nec aliqd aliud intē/
deret. **Per** dies aut plurimos mo/
dū dēcm stinuabat fuerat qz inē/
dū ad duas tres vl̄ q̄tuor horas
p̄usqz qd petiuit h̄re potuisset. scz
suaz cogitationūz affectionū vni/
tate atz recollectionē ad vnū tale
q̄le. dixim⁹ sup̄. **Et** p̄ modū talē q̄i
sp̄ puenit ad qd tēdebat q̄nqz tñ
citi⁹. infōū dō tardi⁹. p̄cepitqz cla
re v̄ez eē dñi n̄i iesu xp̄i p̄missuz
q̄ pseuerauerit pulsās petēdo ape
riet ei. **Notestis** igit optie ppēdē
q̄nta fuerint h̄ p̄sone d̄sideria ar
dētiaz anxia suspiria atz gemitus
erga sc̄os mō ad vnū mō ad alte
rū sp̄ali⁹ ad eos q̄z festū tūc co/
lebat. q̄n absqz succursu et auxilio
p̄ceptibili p̄miserāt dēcam psonā
ad suos pedes puolutā ad tāti tē
poris spatū pmanē in bello conti
nuo/suaz cogitationū tumultū n̄
modicū atz in suo ascēsu impedi/
mētū validū causantiuz. nec p̄ sc̄a
dēsideria loq̄ p̄mittētū eis dē. **Ipi**
tñ tādē de eadē optime se q̄tabāt
aie sue dēideriū eidē tribuēdo. sz
d̄i volūtatē ei⁹ vtilitatē. **Reperit**
itaqz dēca psona hmōi exptā diffi
cultatē sibi ouerti ad p̄fectū. vt ex
hinc discēt viuaci⁹z ardētī⁹ flagi

.lxiii.

tare. **In** accidit q̄ se de cetero in
sua ofone repit citi⁹ atz q̄si sine im
pedimēto collectaz in modū talē
ad suaz cogitationū vnionē atz
simplicitatē leui⁹ qz mō p̄dco q̄ ce/
teris bona osuetudine comite ad
p̄dca puenit. **Et** puto istū modū
i initio guilmū parisiē doctore p̄
cipuū tenuisse. quē affirmasse legē
do repperi qz paupes trutāni at/
qz captiui ipm deū exozare docu/
erūt. **In** libris eē eiusdē p̄z quē ad
modū ofonē vni viatorū padisuz
adeūti p̄ impetrāda elemosina et
auxilio pulcre opat. **In** q̄ p̄ lib⁹
q̄i p̄ totū ad deū ad dñzqz n̄z ie/
sū xp̄m q̄ suos sc̄os. sp̄ali⁹ ad d̄gi
nē mariā. rōnes adducit q̄tē⁹ auxi
liē creature eis supplicāti suā qz
pauptatē alleganti. **Loquit** itē de
corā iudicib⁹ p̄ntatis. quō t̄les i su
is petitiōib⁹ sint circūspecti atz sa/
piētes. **Quimz** timēt ei. q̄ piculū s̄/
bi vidēt imminere. **Tali** mō q̄ nos
imoqz adhuc āpli⁹ corā deo p̄nta
ti facē nob̄ mltū expediret.

Capit. xl. **Cō**mendatio istius
modi cōtemplationis
tanqz securi vtilis q̄ leuis

Istū modū inchoādi cōte
plationē cui placet seq̄ p̄t
satis ei ē secur⁹ simplex at
qz leuis oueniēs eē gradui b̄n̄ p̄zi
mo cōtemplatiōis antedictō. qui
assignatur humilis penitētia. **Ibi**
ei nō aliō qz indulgētia petiē atz
b̄n̄ opādi tpe affuturo gr̄a. itē eē
remediū cōn plagas suas q̄ pecca
toz ifirmitates varias. **Ad** qd n̄

De monte

paz ofones beati anselmi diuer
soz qz ceteroz scōz edite ad san
ctos sc̄as pficiūt **Liber** qz de
q̄ p̄de locut̄ sū rhetorica diuina i
titulat a guillmo p̄ficiē. opilatus
mktū ad ista vtil. **Sup** mō isto
inciādi cōtēplonē duouū optabaz
ofonē q̄ndā fabricare in modum
paupis panē suū ofiari q̄rēt. vlt i
ol̄gētiā q̄rēt. q̄ petēt. ad istar icar
ceratoz. a certe ad silitudinē ele
mosinā petētū. nō q̄dē p se ip̄is s̄
p in hospitalib⁹ degētib⁹. **Sepe** ei
aliq̄s duotionē suā p alio inēpel
lādo repit magis q̄ si p se deū ex
ozaret. ibi qz multū pficit. **Tenentē**
ec̄ ad h̄ plures ex officio suo. quē
ad modum viri eccl̄astici aliq̄ qz ex
elemosina vitā ducētes cozpozis.
imo dico oēs debē h̄ facē tā p̄f
dei mādatū q̄ etiā p̄f b̄nficia ab
alijs recepta siue t̄ia sint bona na
ture a suis parētib⁹. siue bona for
tune ip̄is collata iure hereditario
possidēda a viuīs a a mortuis. **Cō**
pilauī p̄de ofonē q̄ndā ad d̄m̄ ie
sū xp̄m. inciātē. **Jesu** sp̄ose v̄gini
tatis rē. **Intēdo** autē si deo placī
tū fuerit de h̄ in breui diffusi⁹ ofcri
bē op⁹. **Nez** est oēs mūdi scriptu
ras nō posse p̄ducē cōtēplatiuū q̄
tēdē h̄z. quē ad modūz facit fortis
p̄seuerātia auxiliāre dei gr̄a faciē
do exēplo p̄fide sup̄ memorate. po
nēdo qz se ad p̄ticiā sc̄z ad opus.
qz affectiones scribi neq̄unt. neqz
generant p̄l̄ras aut p̄ verba s̄ p
operis exercitiū

Cap. xli: De mō v̄sītādi se
in cōtēplatiōe p̄m

contemplationis

istum modum

Quem dō delēat p̄habita
silitudo. hic multā largaz
materiā h̄z v̄sītandi q̄ al
suescēdi ad suaz cogitationuz re/
collectōnē intra se. erga ec̄ deū atz
suos s̄ctos. **Nre** ei n̄citates q̄ mi
serie ac infirmitates tā cozpis q̄z
aie infinite s̄. **Dehinc** d̄cutes no
bis ad q̄rēde in magno s̄c̄ numēo.
sic q̄ sc̄i q̄ sc̄e q̄b⁹ nob̄ supplicādū ē
nūc s̄c̄ oib⁹ nūc dō cuilibz seozsū
Intē ceteras ec̄ n̄citates mortl. ho
ra postremū ē negotiū q̄d pl⁹ nob̄
ē timēdū. **Ob** cui⁹ h̄ore horrozē soli
cite p̄uidēdū foret nob̄ remediū q̄
vita sup̄stite p̄curare amicos atz
desēfozes. laturos auxiliū i momē
to tā t̄ribili ad b̄n̄ placitū dei s̄ho
rā istam sūme ante mēt̄is oculos re
ducē p̄ficiū ē. ei⁹ memoriā recētē
oi tpe vite in oib⁹ qz sc̄is n̄ris h̄re.
in n̄re cōtēplationis secreto a nob̄
ip̄is sept⁹ q̄rēdū est. **Mō** aia mea
dic̄ m̄ paup⁹ miserabilis ofitē m̄.
si in p̄ntiaz aut intra vni⁹ h̄ore
spaciūz separi te a cozpe opteret
ad astādum tremēdo dei iudicio
q̄o didura ad quē deniqz ofugēs
Si respōdes qz sic q̄ sic fatres et
toto cozde tūc misericordiā atqz
veniā ab oipotētī deo flagitares
a suis qz sc̄is. **Fac** igit̄ talit̄ in p̄e
senti. **Ignoras** eniz in quo p̄ūto
infirmitatī. p̄ tūc eris a q̄d spaciū
tp̄is ad h̄ faciēdū h̄re potuēs. **In**
h̄mōi meditāōne viuacit̄ seu coz/
dintime q̄ diu morari debemus q̄/
usqz nob̄ videat̄ q̄d s̄ctam⁹ mortē
mktū appropinquare. **Nez** ofiderādi

ad sorores

sunt amici nostri pro quibus orare volumus esse eos in necessitate ultia putata ad lectum mortis Et quomodo a nobis suppliciter auxiliium requirunt desiderantes quoniam pro eis precibus effundamus. commotamurque eis. actum in presenti sic agerent nobiscum hoc ergo quomodo fiet et non diu tardabit. misereamur ut terea anime nostre actum in medio flammam purgatorij aspiciemus collocata ad quod bene iuuat considerare diligenter miseriam aut dolorem validum quem quis pro sua suffert infirmitatem a alio deo quod vehementer inde cruciatur Quid ergo erit de anima misera per pessura tanta in futuro seculo

Capitulum XLII. De tribus dei iudiciis ante oculos mentis reuocandis pro materia contemplationis

Possimus insuper in huiusmodi contemplatione reuocare ante mentis nostre oculos tria dei iudicia. quod scilicet est seu tenebit aut tenet. Insuper tenebit sic patet. in quo regnat et iudicat misericordia dulcis et pia Et talis est in vita presentis. Secundum tenet sic dominus contra suum. ubi regnat atque iudicat iustitia rigorosa. oportet enim illi omnia exolvere debita. et hoc est in purgatorio. Tertium est in inferno ubi regnat horrenda et crudelissima iustitia scilicet pro peccatores dantes. Ibi enim deus punit ad instar iudicis rectorum non potestis. contra maleficos morte eterna dignos. Modo postrema duo iudicia declinare possumus appellando et submitiendo nos ad primam curiam scilicet misericordiam quam durat solam

XLIII.

ista vita salute Bonum ergo est nobis dum tempus habemus eligere interim quod habere possumus sanctos intercessores ad deum Precipue ibi habemus in dicta curia nostra dominam reginam de curie. scilicet. Marie existeret. filiam nostram matrem et aduocatam dulcissimam ac gloriosissimam virginem Mariam. Pariter et illic ihesus christus pro nostra frater nostre. aduocatus. consiliarius. mediator atque redemptor. Et in veritate iste nimis esset stolidus et infatuus. qui recusaret vna cum propheta se ipsum submittere deus misericordie suppliciter dicente. Domine ne in furore tuo arguas me. neque in ira tua corripas me. Ubi tangit propheta ista tria iudicia. Dicit enim. Domine ne in furore tuo arguas me. id est in inferno. neque in ira tua corripas me. hoc est in purgatorio. hoc secundum misericordiam tuam miserere mei quomodo infirmus sum scilicet in hac vita. Et adhuc possumus inquirere et inuenire alleuiamen flagelli quod iuste meruimus. scilicet mediante intercessione tali quam deus est. et sepe ex toto sic querari seu esse absolui. Qui etiam attente perscrutaret atque sibi proponeret. exitum huiusmodi carceris quem detinemur quod erit in articulo mortis cogitaretque ad predeca tria iudicia. talis omnia cum gaudio ingenti huiusmodi infirmitates atque diffamaciones paupertates et filia que penalitates dicuntur leuissime sufferret. et certe de nulla aduersitate vite huiusmodi curaret. Qui insuper quod cotidie ad misericordiam reducere mori se optet. hoc quomodo quod ignorat. exaiaretque se sepius an in statu in quo est mori auderet. quod si non. profecto remoueret in breui impedimenta ut secure mori. prestolaretur aduentum

De monte

Ca. xliii. Quo quoda deficiunt
in contemplatione modicum proficiunt.

Lures autem minus bene auisa/

Dicitur circa perseverantie fortitudinem seu circa contemplationis fructum ac per hoc ad ista consequendum multum remoti. Renuunt enim se ipsos dare orationi aut meditationi incubere nisi se deuotione sentiunt affectos ad illa. ac nisi cum eos ista delectant veniantque ad cor suum. **N**on dicitur enim tibi aliam deum nil posse. **S**ed homo operantur huic quod frigore nimium cruciat. recusat tamen accedere ad ignem nisi prius habeat calorem. **A**ut certe equantur alicui fame perentibus. nolentque querere ad manducandum nisi antea saturati sit. **Q**uare ei aliquid se dat in oratione vel meditatione nisi si ut calefiat domini amoris igne vel ut saturetur donis aut gratia dei. **C**alles in hoc deficiunt seu errant putantes se tempore prode cum positi in oratione vel meditatione non mori deuotionis imbre irrigantur. **N**on quod respondeo quod si nitantur quod tamen in se est ad hoc atque faciunt laborem suum. sicutque in bello pugna continua contra suas cogitationes cum displicentia quod non abscedunt nec pacem habere permittunt. tales pro tunc maius reportant meritum quam sepe si eis adueniret deuotio subito sine tali conflictu. **R**ed quod militat deo et huiusmodi suis expensis propriis et superfluis atque cum labore maiori et pena. **N**on tamen est quod volens ad exemplum per narrate per sone super se ipsum exercere. oportet ad hoc habere ipsum magnam temporis spatium. re-

contemplationis

secto etiam omni onem aliarum occupatio-
num tamen ex parte sua quam aliorum. sequitur arcem
ad permanendum in vno loco fixum loco/
suo tempore siue solatio subsequitur ali-
quod siue nulla. quod tamen ad eandem habundantiam
laborare non cesset atque sit continuus.
Cumque se nimio se fecit tedio affectum
sibi ipsi dicat quod adhuc expectat ad
medie hore spatium ac hore faciendo
pernitiam suam. expectans diuine gratie ele-
mosinam. **N**on horam elapsam adhuc
se commoneat ad persistendum taliter ad
alteram horam. **E**t sepe in postrema
dimidie hore parte talis in sua contem-
platione apostolice proficiet quam omni tempore pre-
terito. et quam alius decem diebus aut
certe in vno mense. **Q**uod si a casu in suo
regressu et iterato accessu reperit
se quasi refutatam sic seque quod elemosy-
na ei donec putat non consecutus gra-
tiam deuotionis. tunc humiliter ei ouenit
conuertere ad deum confitendo indignum
se fore talem gratie. imo quod propter meruit/
set et verbera flagella atque tribulatio-
nes quam homo consolationes. **E**t sic di-
cat. **Q**uod donec deus tue consolationes lau-
des et gloria tibi sint spiritus. tamen autem ut di-
gnum est iustum confusio. nisi oppositum
pueniat tamen de tua misericordia. **P**er talem
modum vincet deum. faciens ei sacrifici-
um de cordis sui duritia. **E**t certe
deus eius non obliuiscitur. conferens misericordiam
sua cum cognouerit horam atque punctum
expedire spiritum suum beneplacitum. **N**ec
etiam debet aliquis huiusmodi con-
solationes nimis affectare in lachry-
mis atque deuotione per sua delecta-
tione et ad suam placetiam habet ut per tale
solationem amore ardore deo

ad sorores

vniam ad deū possit meli^o diutius
et delectabilius se ouertē. Si igit^r
magis ei placitū fuerit q^u p^{ro} tunc
aliq^us ei famulet sine talib^{us} solati
onib^{us} conformib^{us} nobis idē placere
debz. debem^{us} q^u dicē. **Q** dñe deus
oipotēs sufficit m^{hi} optime vt p^{ro}mi
um meū atq^{ue} remuneratio a te re
seruet m^{hi} in paradiso. in p^{ro}fiti illd^o nō
tribuēs. Illud vnū supplicē oro vt
m^{hi} nō irascaris s^{ed} vt viuam in tua
grā tūmō. de cetero fiat volun
tas tua. Qui d^{omi}no deuotionē assen
tus fuerit diligēs existat grārum
actiōes ex toto corde referēs deo
oipotētī. orādo instāt^{er} vt augmē
terz confirmet op^{er} p^{ro}latiōis sue in
eo inceptū absq^{ue} s^{ed} q^u tale quid ei
hic offerat sic p^{ro}miū q^u n^{on} pot^{est} in futu
ruz reuet p^{ro}bendā integram

Capit. xliiii. Quēdā imagina
tio mōtis cū sbus
habitacul. s. fidei spei^{us} charitatis

Ter mōtis antea adducti
p^{ro} faciliōi sui eleuatiōe in
contemplatiōe pōt q^us imagi
nari ouenient. quēadmodū aliq^uā
qdā quē noui fecerat. Et breuē p^{ro}
strigā eādē. Imaginem^{us} igit^r mare
magis piculosissimū q^ud diuerso
rum genēz hōines cūtes^{et} redēsi
tes nauigio p^{ro}trāseunt diuersis na
uib^{us}. ad vnū tñ finalē portū tēden
tes. in q^u ecē magna p^{ro}transuentium
ps p^{ro} picula maxima atq^{ue} tēpe
states varias n^{on}ario hz p^{ro}ire. Ad
ripā d^{omi}no h^{oc} maris seu in litore ele
uata erit rupes altitudis mire. sup^{er}
qm^{am} exis q^u cūq^{ue} secur^{us} ē. d^{omi}no q^u pic^{us} q^u i

leu

mag^{is} isto mari siāt spectari p^{ro} abf
q^u sui piculo. In ista rupe tres erūt
statiōes siue habitacula tria. vnū
in basso. aliud in medio. t^{er}tiū vero
in fine siue sūmo. In p^{ro}o imagiemur
fidē eē hospitātā. in sc^odo sp^{iritu}. i ter
tio d^{omi}no caritatē. Modo q^u quis in
p^{ro}mo fuerit habitaculo scz basso.
fides ip^{sa} eidem maris horribilia
onōdit picula q^untū ad aiaz. p^{ro} que
ocipit timorē validū. q^u aspiciūt in
dicia dei mirabilia cōn ip^{so}s p^{ro}co
res ab eo in isti^o maris voraginē
p^{ro}cipitatos dānatiōe p^{ro}petua abf
q^u v^{er}o remedio. Et ibi p^{ro} hō duo
tus in certa fide corā sue mentis
ocul^{is} statuē oia sua sc^o ad generā
dū i se sc^o timorē pauorē secretor^{um}
dei iudiciōz. Quēadmodū ē fragi
litas^{et} mutabilitas breuitas vite
mortal. mortis incertitudo. dāna
tor^{um} horroz. m^{ul}titudo eoz q^u dāna
nant. p^{ro}pria sua p^{ro}ca. defēs q^u t^{em}p^{or}is
p^{ro}teriti. q^utidianos ecē excessus. Itē
quō dñs n^{on} iesus x^{ristus} sc^o q^u oēs
m^{ul}ta passi sūt tormēta afflictioēs et
tribulatiōes. ita sit cert^{us} q^u adhuc
plura sustinebūt mali atq^{ue} dānati
Et q^ulibz siue bon^{is} siue mal^{is} expe
tare hz tribulatiōē affuturā siue
citi^{us} aut tardi^{us}. In sc^odo d^{omi}no statio
ne a m^{ul}stione locabit spes tradēs
homini deuoro fidutiā. ne p^{ro} timo
rē nimīū despet^{er}et sic semet ip^{so}m p^{ro}
dat^{er} dānet. Et ibi debēt cōsidera
ri omnia q^u faciunt ad spem bonā
cōcipiendam de dei bonitate. Sic
ei nob^{is} eē faciēdū ip^{se} m^{ul}dauit. Re
uocemus illic ad mēoriā m^{ul}teri

De monte

cordias sanctorum et sanctarum beneficia infinita ab ipso nobis exhibita que quotidie exhibet absque ulla nostra merito. specialiter autem maximam dignationem et misericordiam passionis Iesu Christi domini nostri. **I**tem gratiam quam deus facit subito peccatoribus eos sustinendo. **I**n hanc tabernaculo spei animae deuota resumit aliquantulum cor suum transferendo se de uno tabernaculo ad aliud. ad misericordiam pauorem et humilitatem cum spe bene. **I**n illa enim alio absente non sufficit. **I**n terra vero mansione dicitur rupis demoratur charitas. ibi quod considerabit animae deum domini sui magnitudinem. et quomodo dignum sit amari appreciari atque laudari. **Q**ualiter omnia gubernat atque sustinet. omne quod esset nihil purae suae bonitate creauit. **E**t sic de humilitate conditionibus nobilibus sine numero. sic et de gloria quam suis tradidit amicum. **S**anctus augustinus docebat quomodo agnoscent deum per mentis elevationem super terram. super celum. super patriam suam animam. atque super res omnes ab eo creatas. et tunc in momento temporis et raptu subito ad similitudinem coruscationis aut velocis nubium cursus. animae deum attingit quod sit de deo. et statim decidit eodem se relabit. **S**ed ibi non oportet vos esse curiosas nec nimis stabiliter stare. **S**ufficiat vobis deum agnoscent in paradiso celi. et quantum in presenti seculo debet sufficere vobis quod credatis et agnoscatis quod ipse creator sanctorum et redemptor vestrum est et sic de aliis dignitatibus de quibus in fide catholica edocemini. sine hoc quod scire velitis quod sit ipse deus in sua natura per claram visionem

contemplationis

ei de quo trado vobis tale documentum sancti dionysii Quocienscumque in contemplatione et meditatione de deo facti. scitis quibus sit res quae videtur. videturque vobis quod res haec visa quicquam modo assidet alicui rei alteri huiusmodi tunc certitudinaliter teneat. vos non videre deum taliter per claram visionem. **E**t sicut modo dico et de angelis. non enim est deus corporaliter magnus. nec albus nec rubeus nec clarus neque coloratus. **S**ic nec sancti et angeli. verum quod est quod cognoscitur et sentitur bene per modum alium quod scripto tradi non potest neque verbis edoceri. nisi quod isti sic agnoscetes sentiunt et sciunt bene quod agnoscunt. **S**ic sentiendo unum dulcorum aut plenitudinem unam saporum aut unam melodiam. et talia sentimenta enarrari nequeunt. **S**ic a sicut aliquando intra nos sentimus bene amorem aut gaudium. et tamen amor et gaudium non sunt magna corporaliter aut gracilia alba vel nigra. **N**ec posset aliquis facere intelligere aliquid quod alia esset talia. quod nunquam homini sensisset in se. **N**on tamen dico quin deus potest deus quod sit in humana natura. hoc enim ut sic corpus. formatus quod est ut alius homo. **S**ed quod dixi de deo. intelligo in sua diuina essentia. **E**t quoniam anima deuota bene visitata esset inhabitando istam rupem aut montem forti meditatione et per fortem cogitationem semper illuc reuertetur facilius se eleuando ac promptius ad habendum fidem spem et charitatem et alias pulcherrimas contemplationes absque numero quibus ibidem reperiret. essetque ei tanquam

ad sorores

portus et litus seu confugium contra omnes
tribulationes et impedimenta maris
magni huius portus mundi

Capi elo. De tribus modis
quibus gratia datur

Sicut super memini mille et
mille modis contemplatio
variari potest et haberi. **I**deo
quod per tanto ad primum non possum relin-
quendo quolibet suo sensui et gratia a
deo collate. ne videar quod dicitur lar-
gissimum atque copiosissimum et quodam-
modo infinitum in tanta brevi et modica
imaginatio velle perstringere. **S**ed
per finali adhuc dico. gratiam dei per
sententiam esse aie tribus modis specialiter

Unus est per iustificationem sine
hoc quod sentiat atque aiaz cui sic adest
deus acceptabile reddet. **A**lius mo-
dus est per sententiam et consolationem
aliquam. sicut in istis qui in sua con-
templatione recipiunt et percipiunt di-
versos consolationum modos atque
gaudia spiritualia. **N**am inter duos eis-
dem videtur quod liquet oio in quodam
dulcedine. in tantum ut omne quod cer-
nunt aut meditantur plenum esse tali
dulcore iudicant. **A**liquam vero reci-
piunt securitatem quod non admirandam
humilitate plenam. qua mediante ipsi
sibi met displicent solam accipientes
delectationem et placetiam eorum in deo.
Quoties enim sibi met ipsi quis pla-
cet atque in se de seipso gaudet. cer-
tus sit a vera humilitate se esse alie-
num. nec consolationes suas quibus iocun-
datur a deo habere sciat originem. **M**e-
ra enim humilitas semper exus socias

lexi.

ta visitationibus bonis atque divinis
dat cognoscere ad imum et veraciter de
seculo suos. per quos sibi homo displicet
reddatque vilis atque abominabilis
in aspectu suo nihilominus placetiam
maximam habens. hoc que in gratia miseri-
cordia bonitate que divina consistit.
Aliquam aia deuota sentiet cordis sui
quod non dilatationem vel sui intellectus
comprehendens in se per quod etiam totus
mundo. iudicabit quod deus fore tam ex-
cellens atque infinite maiestatis quod
quasi omne quod reliquum est ei nihil
oio esse videat. nisi in quantum esse in tali
bus deus cognoscit. **Q**uoniam vero sen-
tiet aia in se quod non spiritualis ebrieta-
tem commouente eam sobrie in laudes
spirituales. suspiriaque sancta et deuot-
ta. non se valens ad intra continere quod
oporteat de foris erumpere seu ad ex-
tra id ostendere quod sentiat. videtur quod
interdum eide quod oia plena sint glo-
ria et laude plena. **T**ertius homo
modum habendi gratiam partem dei est per vnio-
nem. quemadmodum beatus paulus apostolus
habuit ceterisque contemplatiui excellen-
tissimi. **S**ed de modo isto loquor me indi-
gnum reputo et os meum contineo. al-
tioribus doctioribusque illud relin-
quens discutendum. **D**eo gratias
omni tempore Amen.

**Explicit tractatus de
monte contemplationis**